

ek

megoperálták királynevet

A dán királynőt a megoperálták. A bel királynő életveszélyen áll Koppenhágából utas felé, hogy megjárja.

ek özne az Iliescu házánál

után között nagy a méltóan folytatott huzás alkalmankor ismét abban van, hogy szerencsés nagy nyereséggel örvennyereménnyel nyer-

nyereséggel nyer-ek, egy huedinmegyei földi kereskedő és egy

nyereséggel egy satu-ügyancsak ottani Sciselői. Amikor az ügy-telefonon értesült, azt eglistszabb per, amely-

et nyertek a cluji elek-éselől és e sok nyere-és meggyőződhetett az asi szerencséséről. A lom legváltozatosabb ki az ország minden mal az elmúlt sorsját emlitjük meg, ami-valsággal a szájától vásárolt egy negyedes egujította egész végig yon 70.000 lejt nyert. árus boldogsága, ami-értesült. Háztulajdo-

Bankház megegyezést csésével, amely az Osz-ésnél következetesen sait. az erdélyiek és báná-hatnak a nyereséggel a tény nemcsak a sze-és, hanem egy a cluji tétet, mint az Iliescu vezetésének is.

ag legfrissebb számából cikkeit: Spectátor: ág, Román belpolitika. e csillag. Mit kapott veszedelem álarca, Hel-ó György: Ki írja meg átiaru és Bartók Béla. min 2000. Henningvay: Ernő: Berde Mária és rei. Irodalom, művészet. cikke: Hogyan alakul A rendkívül elevenen bőló hetilap egyes szá-ható mindenütt.

gy- és Lapközlő B. T. ada Baron L. Pop 10. ni: 9-77.

MURAT

Taxa postala piatita in num. No. 224713/929.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

10. Telefon: 9-77. Havonta 110, meg évre 800, egészév: fűdre: Havonta félévre 12, egészév: detések díjazás szerint. Az „Uj KELET” az erdélyi és bánági es-óság egyetlen politikai napilapja. Cikkeit utányomását csak a for-rás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmontetien leveleket nem fogadunk el. - Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Feltétele szerkesztés járban: Farsang. Bérmontetien szerkesztés: Bérmontetien, Strada Matel 100 A.

Ara 5 lej

Kedd, 1935. március 19. 5695. EV. W'ADAR 14. XVIII. EVF. 64. SZAM.

VILAG TÖRKE

Anglia szerint a versaillesi szerződés felmondásával megszűnt a locarno-i is

Németország következő lépése: Memel, Danzig, Anschluss

A római, párizsi és londoni kormányok állandó tanácskozásokat folytatnak a német lépés ügyében. Az angol kormány permanens minisztertanácsokat tartott a legújabb fordulat ügyében

Laval rövidesen Moszkvába utazik és haladéktalanul megköti a francia-orosz-csehszlovák kölcsönös segélynyújtási egyezményt

Vaida, Cuza lován

Milyen könnyű dolog volna most izekre szedni azt a sok hajmeresztő és fantasztikus állítást, amit Palesztina és a zsidók rovására Vaida Sándor, az ország többszörösen volt miniszterelnöke, egy béli konferenciára készített, amelyen a zsidók elleni politikai lépéseket tárgyalta. A zsidók elleni politikai lépéseket tárgyalta. A zsidók elleni politikai lépéseket tárgyalta.

De keserű lesz a száuk íze ettől a könnyű diadaltól. Mélységes szomorúság csüggeszti a tonunkat és nem tudunk újongva rámutatni, hogy ime Vaida Sándornak fogalma sem arról, hogy mi történt a Palesztinában, amikor numerus nullust emleget azon a földön, amely németek békét és jótétet hozott a nem araboknak, de tízezerszámra szivta fel a környező országokban élő arabok tü- megét is.

Lemondunk a végtelenül könnyű ellenbizonyítás előnyéről, a zsidó politikai manővereket megfogva is. Általában nem öröm nekünk, hogy Vaida legújában olyan tücsökogarat fordított, amely összekapcsolja a leg-ese kritikai szót. Nem öröm nekünk, mert azt jelenti, hogy Vaida Sándor megszűnt vitafeltevő. Senki sem érte, amióta mint vándorpostai járja az erdélyi városokat a volt miniszterelnök, ijesztő utat tett meg. Saját magát addig lovatta bele rabói-vas- karika elmeletbe, amíg a cuzista frazeolo- giához eszszott le.

Eznek az oradeai beszédnek az elmondásá- hoz nem kell vialakni Vaida Sándor legyen. Ugyanígy elmondhatta volna akármelyik 20 éves cuzista diák.

Amit Vaida ehhez a beszédhez a magából hozzáadott, az nem az érvek átütő ereje volt, nem is a meggyőző ujszerűség és válság- ize, hanem csupán személyiségének a pres- tizse. És így annál szomorubb és fájdalma- sabb a volt miniszterelnök turnéja, hogy öt évtizedes presztizsét és tekintélyt olyan üres frázis-gyűjtemény alátámasztására használ- ta fel, amelyet valahányszor Cuza recitált el, harsogó derültséggel fogadott éppen az a parlament, amelynek miniszterelnöke Vaida Sándor volt.

A tegnapi oradeai beszéd eggyel több do- kumentumot szolgáltat arról, hogy Vaida a híres, sőt hírhedt numerus valachicussal nem csinált semmi újat. Nincs ebben a program- ban egy hajszálnyi konstruktív erő sem, csak annyi történt, hogy Vaida átfestette Cuzaak régi és kivénhedt lovát és most ő lovagol rajta.

Biztos az, hogy Vaida jobban tudja meg- űlni a régi lovat, mint a már fohijjas Cuza és messzebbre is tud rajta lovagolni. Ez a mi tragédiánk. De az, hogy Vaida Sándor ahelyett, hogy a feltörekvő és az élethez való jogukat követelő új román generációnak konstruktív utmutatást adna új gazdasági pozíciók meghódítására, az alantas szenvedé- lyeket korbácsolja fel és nehezen gyötrődő kisebbségi tömegek keserves kenyere felé mutat a numerus valachicus mozgalmának a tragédiája.

Párizs, március 18. Minden jel arra mutat, hogy a német kormány tovább ha- lad azon az uton, amelynek első etapja az általános védkötelezettség elrendelése volt. Párizsi lapok értesülése szerint Németország közelebről követelni fogja a nagy német folyók nemzetköziségének megszüntetését, ezután a Memel és a Danzig területi kérdések megoldását, valamint az osztrák Anschluss probléma végleges ren- dezését.

A francia szocialista párt lapja, a Populaire gúnyosan aposztrofálja a fran- cia nagyvezérkart. Rámutat arra, hogy a német lépés egyenes következménye volt a szolgálati idő felemelésének.

A német kormány manifesztuma

Párizs, március 18. Az egész nyugati világ, de elsősorban Franciaország és Ang- lia még mindig az első megdöbbenés hatá- sa alatt áll, amióta köztudomásúvá vált a hitlerista Németország nyílt háborus pró- vokációja, amellyel a versaillesi szerződés brüssz és alattomos félretolásával ismét bevezette az általános katonai kötelezett- séget.

Amint azt már tegnapi számunkban is jelentettünk, Németország, helyesebben Hitler szoldateszkájának eme lépése telje- sen felkavarta az amugy is végsőkig fe- szült európai hangulatot s elindította azt a politikai lavinát, melynek utjai kiszámít- hatatlanok.

Angliában és Franciaországban az első eiszörnyedés moráját egyáltalában nem enyhítik Hitler kancellárj rendeletének ma- gyarázó passzusai, amelyekkel indokolni akarja Németország lépésének jogosultsá- gát.

A német kormány által kiadott mani- fesztum ugyanis elsősorban arra hivatko- zik, hogy a hatalmak a versaillesi béke- szerződés aláírása után ténylegesen lesze- relték Németország hadseregét, ezzel egy- idejűleg azonban, sőt későbbi időpontban sem hajtották végre az ünnepélyesen meg- ígért általános leszerelést.

A német kormány manifesztumának er- re vonatkozó része a következőképpen hangzik:

A megsemmisített német hadianyagok

Németország teljesítette a szövetséges- közeli ellenőrzőbizottság részéről reá kisza- bított leszerelési rendelkezéseket. A szövét- ségesközeli ellenőrzőbizottságnak az volt a feladata, hogy teljesen szétrombolja a né- met véderőt és védelmi eszközeit. Ilyen- formán a bizottság 59.897 ágyut és ágyu- csövet, 130.558 géppuskát, 31.470 aknave- tőt, 6.007.000 puskát és karabélyt, 28.001 ágyutalpat, 4390 aknavetőtalpat, 38.700.000 lövedéket, 16.550.000 kézi- és puskagráná- tot, 60.400.000 éles gyutacsot, 491 millió puskatöltényt, 335 ezer tonna lövedékhu- velyt, 37 ezer tonna lőport, 79.300 löszer- mércét, 242 ezer távbeszélőt, 1072 lángszó- rót, 34 páncélvonatot, 59 tankot 1762 meg- figyelőköcsit, 6882 szikratávíróállomást, 1249 tábortűt, 2199 pontont, 981.7 tonna katonai felszerelési tárgyat, továb- bá még 8.230.350 zsák katonai felszerelési cikket semmisített meg. Megsemmisítettek

továbbá 7300 pisztolyt és revolvert, 180 gépfegyverszánt, 24 tábort műhelyt, 11 ágyutalpatot, 64 ezer acélsisakot, 174 ezer gázálarcot, 2500 hadiipari gépet, 8 ezer puskacsövet, 8 léghajót, 174 vadász és bombavető repülőgépet, 27.757 repülő- gépmotort.

A tengerészetenél elpusztítottak, leszerel- tek, elszűrtettek vagy kiszolgáltattak különféle hadianyagokat, így 26 nagy csa- tahajót, 4 partvédő páncélost, 4 páncélos cirkálót, 19 cirkálót, 21 különleges- és is- kolahajót, 8 torpedóhajót, 345 tengeralatt- járórt. A lerombolás kötelezettsége alá estek azután mindennemű jármű, amelyet a gáz- harchoz használtak, részben pedig a gáz- védelmi eszközök is, hajtóanyagok, robba- nózserkek, fényszórók, irányzó berendezé- sek, távolságmérők, hangtávolságmérő- műszerek, mindennemű optikai ké- szülékek, löszerszámok, keskenyvágyúny vasúti anyag, tábort nyomda, tábort kony- ha, műhely, ütő- és szurófegyverek, acél- sisak, löszerszállító anyag, rendes és kü- lönleges hadiipari gép, fogatherendezés, e készülékekhez való rajzok, repülő és lég- hajócsarnokok, stb."

A beváltatlan ígért

A manifesztum második részében a kö- vetkezőket hangoztatja a német kormány: „Miután Németország teljesítette ezt a történelemben egyedül álló szerződést, a német népek joga van a vállalt kötele- zettségek teljesítését a másik részről is elvárnia, mert Németország leszerelt.

A békeszerződésben határozottan meg- követelték, hogy Németországot azért kell leszerelni, hogy ezzel megteremtés az elő- feltételt az általános leszerelésnek, vagy- is ezzel azt állították, hogy egyedül Né- metország felfegyverzettsége az oka a többi ország fegyverkezésének.

Mig az egyik oldal teljesítette kötele- zettségeit, a másik oldalról elmaradt a másik szerződőfél kötelezettségének be- váltása, vagyis a magas szerződő felek, a volt győzőállamok egyoldaluan feloldották magukat a versaillesi szerződés kötelezett- ségei alól."

A manifesztum végén a német kormány azt igyekszik bizonyítani, hogy általános hadkötelezettség elrendelésének nincsen tá- madó jellege és az csupán a német bizton- ság fenntartására és Németország „becsü- letének megóvására" irányul.

(Folytatása a 8. oldalon)

Hitler háborút akar

A nemzeti szocialista kormány egysze- rű minisztertanácsi határozattal fejrugta a versaillesi békeszerződést. Németország- ban ismét bevezették a kötelező katonai szolgálatot. Tizenkét hadtestben szervezik meg a német miliciát és mindegyik had- test három hadosztályt foglal magában. A nyugati államok számára már évek óta nem volt titok az, hogy Németország fegyver- kezik. Oly rohamos tempóban történt ez a fegyverkezés, különösen Hitler uralomra- jövetele óta, hogy a legnagyobb diszkréció mellett sem lehetett többé takargatni. Most pedig Hitler elérkezettnek látta az időt ar- ra, hogy nyílt kártyákkal játszhon. Bár a német határokat semmilyen irányból nem fenyegeti veszedelem, Németország hiva- talosan is visszahívta a régi katonai ke- reiteit, amelyekre a védekezés szempontjá- ból nincs szüksége, legfeljebb azért, hogy a hatalmas hadsereg agresszív célokat szolgálhasson. Azokat a célokat, amelyek jegyében 1914-ben masiroztak a belga hat- ár felé a német haderők.

Sir John Simon angol külügyminiszter berlini utjának célja éppen az volt, hogy igyekezzék a nemzetközi megegyezés és a béke politikájára ráhangolni a hitlerista Németországot. Hitler állítólagos gyengél- kedésére való hivatkozással nem átalotta becsapni az ajtót az angol külügyminiszter előtt. A Foreign Office az angol külpoli- tikai tradíciók ellenére sem érezte magát megsértve. Bár a Fehér Könyvben az an- gol kormány teljes jogossággal fejezte ki bizalmatlanságát a német pacifista kijelen- tésekkel szemben, Anglia mégsem mondott le arról a reményről, hogy bizonyos kon- cessziók árán sikerüljön fog Németországot rávenni a Népszövetségbe való visszatérés- re és megmenteni a leszerelési konferen- ciát, amelyet a németek távolmaradása teljes csőddel fenyegetett. Simon tehát másodsorra is bejelentette berlini látoga- tását, de mielőtt erre sor kerülhetett vol- na, a hitlerista kormány elrendelte az ál- talános védkötelezettséget véglegesen knockautolva a versaillesi szerződés 5-ik szakaszának határozmányait.

Pontosan tizenöt éve annak, hogy a né- met kormány képviselői, valamint a szö- vetséges hatalmak miniszterelnökei és kül- ügyminiszterei, közöttük Wilson, Lansing, Lloyd George, Clemenceau, Balfour, Tar- dieux, Sonino, Hymans, Wanderweld, Venizelosz, Politisz, Paderevszki, Ionel Bra- tianu, Pasics, Benes, stb. aláírták ezt a szerződést, amely 5-ik szakaszában a béke fenntartása érdekében a következő intéz- kedések tételére utasította Németországot:

„A kötelező katonai szolgálat és a háborus előkészítő iskolák megszünte- tése.

A Reichswehr, vagyis Németország egyetlen katonai hadserege létállomá- nyának 100 ezer katonára való leszá- lítása.

Tankok, harci repülőgépek, nehéz ágyúk, mérges gáz kibocsátó készülékek, valamint 35 ezer különböző, 160 ezer géppuska, 2 millió 700 ezer fegyver és az ezeknek gyártására szolgáló gépek- nek a szövetségesközeli bizottság ellenör- zése melletti megsemmisítése.

A Németország keleti határaitól szá- mitott 60 kilométeres vonalon belül lé- vő erődök leszerelése.

A léporraktárak megsemmisítése, a német hadiflotta és 9 ezer repülőgép megsemmisítése.

Ezek voltak a feltételek, amelyeket a szövetséges hatalmak Németországra kény- szerítettek, hogy a teuton sarkantyuk ne fenyegethessék többé a civilizált világ békéjét. Abban a proklamációban, amelyben a

Juni VIG ÖZVEGY

LEHAR FERENC ragyogó operette MAURICE CHEVALIER es JEANETTE MacDONALD főszereplőkkel. Rendezte: LUBITSCH ERNO

német kormány intézkedését indokolni igyekszik, fel vannak sorolva azok az intézkedések, amelyeket a kormány annak idején a szerződés végrehajtása érdekében tett. A valóságban Németország még a demokratikus kormányok alatt, a Reichswehr vezetők nyomása alatt megkezdte a felfegyverkezést. Hitler főleg azért vonult ki a Népszövetségből, hogy megszüntesse a Genfben való jelenlét morális nyomását, hogy ne legyen kénytelen alávetni magát a béke fenntartásával kapcsolatos intézkedéseknek és hogy újabb és újabb koncessziókat csikarjon ki harcias magatartásával a szövetségesektől. A nemzeti szocialista politika elkerülhetetlenül a szombati elhatározáshoz kellett, hogy vezessen. A Mein Kampf, a reváns szelteme áradt el a német nép fölött: még az iskolás gyerekeket is a nemzeti szocialista hadsereg uniformisába öltöztették és az ifjúságot arra tanították, hogy Votan 65 millió magasabbrendű kiválasztottjának uralnia kell az alacsonyabbrendű nemzetek világát.

Tizenkét hadtest körülbelül 600 ezer állandóan fegyverben lévő katonát jelent az eddigi 100 ezer helyett. Ezen felül Göring bejelentette a német katonai aviatika újjászervezését, a Farben Industrie laboratóriumában pedig lázasan dolgoznak a mérgek gázok előállításán, amelyeknek segítségével döntő rohamra készülhet ismét a nemzeti szocializmus mákonyától elbódított német nép, mely még alig heverte ki a borzalmas világmérszárulás vérvesztéseit s amely még ma is egy borzalmas gazdasági válság formájában nyúgi ennek közvetlen következményeit.

A versaillesi szerződés felrugasával meg szünt létezni az a jogi alap, amelyen eddig az európai béke nyugodott. Ennek az elhatározásnak a fényében illuzóriusnak, sőt nevetségesnek látszik minden olyan újabb kísérlet, amely arra irányulna, hogy a leszerelési megbeszéléseket gyűjtse egybe, a nemzeteket — minden olyan határozati javaslat, amely korlátozni akarná a jövőben valamely nép fegyverkezését. Ugyanazon a napon, midőn a német minisztertanács meghozta történelmi határozatát, a francia kamara is megszavazta a két éves katonai szolgálati idő bevezetéséről szóló törvényjavaslatot. Mi sem látszik természetesebbnek, minthogy Ausztria és Magyarország követni fogják Németország példáját és a maguk részéről ugyancsak be fogják vezetni az általános védkötelezettséget. Mert valószínű, hogy ha a politikai világ a diplomáciai fronton reagálni is fog erre az elhatározásra, odáig egyik nagyhatalom sem megy el, hogy erőszakkal próbálja Németországot a békeszerződés klauzulaiban tiszteletben tartására kényszeríteni. És így a szárazföldi hadsereg újjászervezése után, a katonai aviatika helyreállítása után következhetik a német katonai tengerészet reorganizálása is, tengerallattjárókkal, hadihajókkal, az emberiség emlékeztetőbe idézve az 1914—18-as idők eseményeit.

A kérdés az: hogyan fog reagálni a világ és elsősorban a nagyhatalmak a német kormánynak erre a lépésére. A francia külpolitika már évek óta a legnagyobb erőfeszítésekkel igyekezett Németországot szerződési rendszerekkel és diplomáciai kapcsolatokkal körülhálózni. A francia külpolitika Briand halála óta végérvényesen feladta a Németország pacifizmusába vetett illúziókat és igyekezett felkészülni a szombati fordulatra. A kisanant konszolidáció, Barthou és Laval utazásai a különböző európai államokban, a francia és angol államférfiak londoni találkozója, Laval római útja és a francia-orosz szövetség megteremtése mind ennek a célkitűzésnek a szolgálatába állottak. Ma a helyzet ténylegesen az, hogy Németország külpolitikailag izolálva van és legfeljebb a Lengyelországgal fennálló szerződésére támaszkodhatik.

Ilyen körülmények között valószínűnek látszott, hogy a német kormány elhatározása nem fog súlyosabb megrázkódtatásokat maga után vonni. A hitlerizmus uralomra kerülése óta az európai béke általában nem nyugszik a legszilárdabb alapokon. Az, hogy Németország most törvényt egy tényleges állapotot, amelynek

fennállásáról az egész világnak amugy is tudomása volt, nem fog az ellentéteknek oly értelmű kiéleződéséhez vezetni, amelynek végén a háború áll. Ami természetesen nem jelenti azt, hogy a háborus veszedelem ki van küszöbölve, mint ahogy azt sem jelenti, hogy a szombati esemény nem fog következményeket maga után vonni a nemzetközi politika világában. A német kormány elhatározásának logikus következményeképpen előrelátható, hogy Franciaország és Szovjetország formális szerződésre lépnek egyrészt, másrészt az angol-francia kapcsolatok még-

jobbán el fognak mélyülni. Az is valószínűnek látszik, hogy Franciaország siettetni fogja a keleti paktum aláírását, Németország nélkül is, de esetleg Lengyelország bevonásával. Igyekezni fognak meggyőzni a lengyel kormányt arról, hogy a tizenkét német hadtesttel szemben vajmi kevés védelmet nyújt az a tízéves megnevezési szerződés, amelynek egyik aláírójaként Hitler szerepel.

A közeli napok diplomáciai szempontból lázas tevékenységet jeleznek a nemzetközi politika örállomásain. És a világ érthető nyugtalansággal tekint az események elé.

A CFR öt év alatt hat és fél-milliárd lejes investícióval modernizálta felszerelését

A vasut bevételei több mint hatszázalékos emelkedést mutatnak az 1934—1935. költségvetési évben. Az 1932. évtől kezdődőleg sikerült kiküszöbölni a CFR deficitjét. A francia szakértő a személytarifa redukciója ellen foglal állást

Bucuresti, március 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Roger Auboin mandátumával együtt járt el a CFR külföldi szakértőjének, Gaston Lerverre francia technikai szakértőnek megbízata is, aki az 1929. február 4-i a stabilizációs kölcsönből és az 1931. évi Desvoltagea kölcsönből a vasut számára investíciós célokra rendelkezésre bocsátott összegek felhasználását kísérte figyelemmel, amiről jelentést készített.

Gaston Lerverre jelentése két részből áll. A jelentés első része az áru- és személyforgalom fejlődésével, a CFR pénzügyi helyzetével és a mult évi investíciókkal foglalkozik, a második része pedig összefoglalja az 1929. évtől 1934. év végéig a stabilizációs és Desvoltagea kölcsönökből eszközölt investíciós munkálatokat.

A személyforgalom A jelentés szerint, a CFR személyforgalma, amely az 1929. és 1933. évek között csökkent, az 1934. évben jelentős emelkedést mutat. Gaston Lerverre ezt az emelkedést azzal indokolja, hogy a gazdasági élet az elmúlt évben fellendülést mutatott, ami egyúttal maga után vonja a személy- és vasuti forgalom növekedését.

Rámutat a jelentés arra is, hogy az utóbbi időben Romániában is nagyobb lendületet vett az automobilizmus és az autóbussz versenyének kiküszöbölése céljából vette át a CFR az elmúlt év közepén cca 10.000 kilométer hosszú utvonalon az autóbusszforgalom koncesszióját.

Az áruforgalom A francia szakértő jelentése szerint, a romániai vasuti áruforgalom nem mutat olyan erős visszaesést, mint más európai államokban. Így az 1930—1933. évek között a teheráruforgalom díjbevétele mindössze 18 százalékkal esett vissza, az 1934. évben viszont az 1933. évvel szemben 6 százalékos emelkedést mutat.

A CFR pénzügyi helyzete A CFR 1931-ben vezette be az új számviteli rendszert. Az 1931. évben a CFR deficitje még 1 milliárd 259 millió lej volt. Az 1932—1933. üzletévben, továbbá az 1933—1934. költségvetési évben a bevétel és a kiadások között az egyensúly teljesen helyreállt.

Az 1934—1935. költségvetési évben a helyzet további javulást mutat és az első kilenc hónapban ugy az áruforgalom, mint a teherforgalom díjbevétele több, mint 6 százalékos emelkedést mutatott. Ennek ellenére, a költségvetésben előirányzott összeget ebben a költségvetési évben a tényleges bevételek nem fogják elérni, a kiadások nem fogják meghaladni — a francia szakértő szerint — a díjbevételeket.

A CFR mult évi investíciói A CFR 1934—1935. évi költségvetése 780 millió lejt irányzott elő a következő munkálatokra:

1. Több vasuti vonal, főképp a Bucuresti—Giurgiu és Ploesti—Tândărei vasutvo-

- nalak helyreállítása 256 millió lej.
2. A Resita—Caransebes vonal megépítése 80 millió lej.
3. Az Ilva-Mică—Vatra-Dornei vasutvonal kiépítése 200 millió lej.
4. A Cărpiniș és Chesea állomások között összekötővonal építése 8 millió 400 ezer lej.
5. Hidak és alutak kijavitása és helyreállítására 349 millió lej.
6. A CFR központi palotájának építésére 47 millió lej.
7. Egyéb investíciós munkák 110 millió 900.000 lej.

A fenti munkálatok közül egyesek már megkezdődtek, más munkálatokat pedig ez év nyarán fognak megkezdeni.

A francia szakértő jelentésének második része foglalkozik az 1929. évi és az 1931. évi külföldi kölcsönökből a vasut rendelkezésére bocsátott összegek felhasználásával.

Az 1929. évi stabilizációs kölcsönből vasuti investíciós célokra 30 millió dollárt (4.985.638.600 lej), az 1931. évi Desvoltagea kölcsönből pedig 250 millió francia frankot (1.637.500.000 lej) kapott a CFR. A két kölcsönből tehát a vasutnak 6.389.138.600 lej jutott investíciós célokra, amelyet az 1933—1934. költségvetési év végéig teljesen felhasználtak.

A fenti összegből a CFR a következő főbb munkálatokat bonyolította le:

Uj világrekordot állítottak fel az ejtőernyő-ugrásban

Moszkva, március 18. Március negyedikén Oroszországban K. Kajtanow rekordot állított fel az ejtőernyővel való ugrásban. Az „ugromester” — ahogy Kajtanowot Oroszországban nevezik — ezuttal kétszáznegyedszer ugrott le és pedig 6800 méter magasságból. Az idegtépjő produktót, amely tizennyolc percig tartott, Kajtanow így írja le:

„Szép időnk volt, felhőtlen éggel, a földön a hőmérő zéro alatt öt fokot mutatott. Nem vittünk magunkkal oxigén-készüléket, erre már fölkecsültem a tréning idején. A rekord-repülést megelőzően tízszer ugrottam le 5000 és 6500 méternyi magasságból. Amikor március 4-én repülőgépiünk elérte a 6800 méternyi magasságot. Suchanov, a pilóta jelt adott. Jelezte, hogy a gép nem fog most már magasabba emelkedni, itt az ideje tehát, hogy leugorjam.”

„Légzési nehézségekkel küzdöttem, a fejem megrepedezett, mintha ólomból lett volna. Megragadtam az ejtőernyő gyűrűjét és a kabinból kivettem magamat. Miután két szaltó mortalét csináltam a magasban, megrántottam az ernyő nyitógyűrűjét. Az ejtőernyő nem engedelmkedett azonnal. Jó kétszáz métert repültem, amíg megéreztem az ernyő hasadékát és tudtam, hogy a közvetlen veszedelem elhárult, az ernyő megnyílt!”

Kijavították, illetőleg helyreállították a következő vasutvonalakat:

- Bucuresti—Predeal—Oradea, Bucuresti—Jimbolia, Aron Pomul—Grigore Ghica Voda, Mărăsesti—Tecuci, Tutova—Iasi, Pascani—Iasi, Reni—Basarabesca, Bucuresti—Constanta, Tecuti—Barbosi, Teius—Arad, Valasut—Bontida, Ciulnita—Slobozia, Babin—Schit és Tândărei—Festesti.

Kettős vasutvonalat építettek ki az Adjud—Tecuci vonalon (43 kilométer) és a Cerna Voda—Constanta vonalon (60 kilométer).

Kettős hidat építettek a Mărăsesti—Adjud vonalon három helyen és a Mărăsesti—Tecuci vonalon egy helyen.

Helyreigazították a vasuti hidakat a következő vonalakon: Lujeni—Zalesciki, Sibiu—Piatra Oit, Adjud—Petru Rares, Turda—Abrud, Bucuresti—Turnu Severin, Arad—Oradea, Bărlad—Iasi, Tecuci—Bărlad, Orsova—Caransebes, Burdujeni—Cernăuți, Bucuresti—Galati, Brasov—Sfântul Gheorghe, Bucuresti—Predeal, Buzău—Mărăsesti, Ploesti—Tândărei, Ploesti—Buzău, Bucuresti—Grigore Ghica Voda, Timisoara—Crucești és Pitesti—Craiova.

Ezenkívül több vasuti állomást megnagyobbítottak, rendező-állomásokat építettek, modern jelző- és biztosító berendezéseket vezettek be, kibővítették a telefon- és sűrűnyhálózatot, új fűtőházakat építettek, kibővítették a vagonjavító műhelyeket, új berendezéseket készítettek vasuti állomások részére, vagyis igyekeztek a CFR teljes felszerelését modernizálni.

A CFR tarifapolitikája

A jelentés további részében a CFR tarifapolitikájával foglalkozik Gaston Lerverre. Megállapítja, hogy a husvétkor, karácsonykor adott tarifacsökkentés nemcsak az utasok számát, hanem a CFR bevételeit is növelte. Ennek ellenére Gaston Lerverre állást foglal a kedvezményes utazások állandósítása ellen, amit azzal indokol, hogy a külföldi államokban szerzett tapasztalatok szerint, a forgalomnövekedés nem kompenzálja a bevétel csökkentését.

Nem ellenzi azonban a CFR francia szakértője az árutarifa eddig végrehajtott csökkentését és megállapítja, hogy a CFR által a mult év folyamán eszközölt árutarifacsökkentések alkalmazkodtak az egyes szállított termékek értékéhez. Így megemlíti a tizifa, a cukorrépa, petróleumtermékek, friss gyümölcs tarifájának csökkentését.

Jelentésének utolsó részében foglalkozik a Câmpina—Brasov vasutvonalon elektrifikálásának kérdésével is és megállapítja ennek jelentőségét a vasut szempontjából.

Hitler

A numerus va még nem kon zio

Cuzista

Oradea, március 18. Valda Sándor nyolcadik állomásra elért tartózkodását nagyszámú nézők jelenlétében nemcsak a táblázatot, hanem a kettős hidat ellenfelei felől is hangzott. Az előadást követően Valda, emelkedett szövegvetőket mond.

— Egész élet események később odáig jutottam, egy platformra, és a többi kis Biharország fővárosát köztudott, akiket az én tevékenységem vezette el. A pártelnök, bár ezt a dolog nem, ha szorítottam, ténnyen ezt a nyelvezetemet az ország, amely a jut kifejezésre. A egy cikket, amely a kis magyar nyelvű alá bujnak, ha látom, a nemzet tagjai is elbujnak derültség.)

Vaia ezután a pártvezetés eddig megfogalmazott helyeskedni pártarcot nemzetet és az ország, mely a politikai egymás ellen a pártarcot a teni a numerus Elmondia ezután lottunk, — hogy nem tudta tekint man elemeknek helyezése érdekelt.

A min latok

— Önök azt a miniszterelnök a törvényes. Csak pártkapcsolatok, megyei szervezetenként dolgozóknak. Kinevezésük, hogy me nevezetini, vagy hogy az illető a dig az ember a kor elvesziti né ilyen esetben k Ezután a k nosztrifikálásról hogy a nosztrifikálás sze kisebbségek diplomákat ugyanakkor egy ki fiatalember, ban kitüntetés dapesten szerve pig sem tudta tyik román egy — Ez az én Jogom van sa Most a statis pitja, hogy ny ságában mind többi kisebbség — Szeretném ur és társai, m nek tartani. hogy Romániá mokráciát, me szabad egyesül mére, mindent megvédeni a

„Egyre lejjebb és lejjebb... Már csak 1500—1900 méterre vagyok a földtől. Helyet keresek a leszállásra. Irány az alattam elterülő erdő, közepén kicsiny tisztással. „Csuszom” lefelé. Az ejtőernyő fenakad a fenyőkön, én pedig belehullok a tiszta hóba. Eleinte nem tudok mozdulni. Gyöngye vagyok, lélegzetem kihagy. Végül fölállok, leszedem a fáról az ejtőernyőt és összerakom. Mindenfelől parasztnok futnak felém, lovat hoznak és 30—40 perc múlva már az országúton vagyok, ahol autó vár reám.”

Hitlert dicsérte Vaida Sándor oradeai előadásában

A numerus valachicus apostola a francia orientáció híve, mert Németország még nem konszolidálódott. Nem fél a Népszövetségtől és utálja azokat a zsidókat, akik román nemzetiségűeknek vallják magukat

Cuzista frazeológiát használt Vaida Palesztináról és a zsidókról

Oradea, március 18. (Az Új Kelet tud.) Vaida Sándor numerus valachicus turnéjának negyedik állomása Oradea volt. Vasárnap délelőtt tartotta meg oradeai propaganda-előadását nagyszámú román közönség előtt. Lényegében nem mondott újat. Ugyanazokkal a táblázatokkal és statisztikákkal operált, amelyeket Clujon és Timisoarban lobogtatott meg a káprázó szemek előtt, csupán ellenfelei felé voltak új mondanivalói, az elhangzott támadások kapcsán.

Az előadást rendező Atheneul Roman nevében annak elnöke, Clavan Ioan dr üdvözölte Vaidát, majd a volt miniszterelnök emelkedett szólamra és többek között a következőket mondotta:

Vaida és oradeai fegyverbarátai

— Egész életemben lázadó voltam és az események később nekem adtak igazat. Ma odáig jutottam, hogy évtizedes bajtársaim egy platformra kerültek Hegedüs Nándorral és a többi kisebbségi újságíróval. A híres Biharország fővárosában hiába keresem a halgatók között azon egykori híveimet, akiket az én tekintélyem és politikai harcain juttattak vezető állásokba, azon nemzeti eszme nevében, melyet ma szügyelvek velem vallani. En kötelességemet teljesítem itt. A pártelnöki tisztséget ellopjáték tőlem, bár ezt a címet nem az értelmiségiek adták nekem, hanem a nép szeretete, ezt viszont senkisé nem veheti el tőlem. Meg kell tennem ezt a nyilatkozatot, mert meg kell bélyegnem azt a gyalázatot, azt a gyávaaságot, amely a nemzeti ügy előrulásában jut kifejezésre. A Keleti Újságban olvastam egy cikket, amelyben arról van szó, hogy a kis magyar gyermekek ifjúkban az ágy alá bujnak, ha Vaida nevét hallják. Ugy látom, a nemzeti parasztpárt bihormegyei tagjai is elbujnak előlem az ágy alá. (Nagy derültetés.)

Vaida ezután megállapítja, hogy a románság eddig mámoros illúziókban élt, nem folytatott helyes nemzeti politikát, a természetellen pártarcok megbontották a román nemzetet és az idegenek kihasználják a zavart, mely a politikai életben a román pártok egymás ellen való harca folytán uralkodik. A pártarcok mámorából akarja felébreszteni a numerus valachicus a románságot. Elmondja ezután — amit már többször hallottunk, — hogy miniszterelnöksége idejében nem tudta tekintélyét érvényesíteni a román elemeknek magánvállalatoknál való elhelyezése érdekében.

A miniszterelnök és a pártkapcsolatok

— Önök azt hiszik — mondotta —, hogy a miniszterelnök azt tehet, amit akar és ami törvényes. Csalódnak. Ott vannak például a pártkapcsolatok. A parlamenti tagok és a megyei szervezetek vezetői különböző törvénytelen dolgokat kívánnak a miniszterelnöktől. Kinevezéseket kérnek. Nem fontos nekik, hogy megfeleljen az akit ki akarnak nevezetni, vagy sem. Nekik csak az a fontos, hogy az illető „a mieink közül való”. Ha pedig az ember nem áll rendelkezésükre, akkor elveszti népszerűségét. En számtalan ilyen esetben kockáztattam népszerűségemet.

Ezután a külföldön szerzett diplomák nosztrifikálásáról beszélt Vaida és elmondja, hogy a nosztrifikált diplomák tulnyomó része kisebbségié. S míg az ilyen kisebbségi diplomákat méltatlanul nosztrifikálták, ugyanakkor egy Codrea Ioan nevű mőcvidéki fiatalember, aki az albaulal gimnáziumban kitüntetéssel érettségizve, 1922-ben Budapesten szerzett orvosi diplomát, a mai napig sem tudta oklevelét elismertetni valamelyik román egyetemmel.

— Ez az én kormányzatom alatt történt. Jogom van saját kormányzatom is bírálni. Most a statisztikákat veszi elő és megállapítja, hogy nyolc magánvállalat igazgatóságában mindössze 7 százalék a román, a többi kisebbségi.

— Szeretném, ha itt lenne most Hegedüs ur és társai, mert én szigorú vizsgát szeretnék tartani. Hozzá szoktam különben, hogy Romániában meg lehet védeni a demokráciát, meg lehet védeni az alkotmányt, szabad egyesületet alakítani az állatok védelmére, mindent szabad, csak egy dolgot nem: megvédeni a románok nyomorúságos jogait,

mert ezért, kezdve Hegedüs urtól egészen Blumenfeldig mindenki megharagszik.

Bratianu Ionel, mint Vaida elődje

— Cluj-i előadásom után a megijedt demokráciák előbb hizelegni kezdtek nekem: Vaida ur, ön a mi vitrináruunk, amelyet épségben akarunk tartani a jövő nemzedék számára, ne kompromittálja hát magát. Ugyanekkor kellemesen lepott meg, hogy Cluj-i előadásomon ott volt a bírói kar, a román klerus és igen sok katonatiszt, a hadtestparancsnokkal az élen. Ma pedig sehol sem látom a katonaság képviselőit, de úgy tudom, hogy a csendőriszkolában ezer csendőr áll készenlétben. Nem érezném jól magam csendőr nélkül. Így szoktam meg már fiatal koromban, hogy magyar csendőr áll a háttam mögött. Most pedig román csendőr örködik, viszont titkosrendőr figyel és jelentést tesz rólam. Milyen hálás feladat is Romániában a nemzeti öntudatot felébreszteni!

Vaida újra ismert táblázatait veszi elő és a számokkal dobálózva kimutatja, hogy a vállalatok vezetésében elenyészően a románok száma, csak a szolgák sorában találjuk meg a román többséget.

— Ez Románia térképe, — idéltja Vaida. A románok dolgoznak, mások pedig zsebre vágják a hasznát. Könyörületből ugyan juttatnak egy-egy helyet románoknak is az igazgatóságokban. Ez külön fejezet és már szinte látom, amint Hegedüs ur — mert számomra Hegedüs Nándor szimbolizálja Oradeán a magyarságot — igen, már látom, amint Hegedüs ur megírja, hogy én is benne ülök néhány vállalat igazgatóságában. Hát megmondom: benne ültem, de kiléptem. ... Vaida ezután elmondja, hogy a mult század kilencvenes éveiben, amikor Bratianu Ionel munkügyi miniszter volt, keresztül vitte, hogy törvényesen biztosítsák az ország magángazdasági jövedelének román kézbe való kerülését. Ezt nevezik Vaida igazi demokráciának, míg az ezzel ellenkező álláspont internationalizmus és arra alkalmas, hogy a románságot tönkretegy. Ezután kikéi azok ellen, akik őt franciailenes beállítottsággal vádolják.

Select Muzo

közkezdelt komikusok legújabb rendkívül jól sikerült vígjátéka.

STAN és BRAN

VIII. Olivér

Két órán keresztül nagyszerűen mulat mindenki, aki ezt a filmet végignézi!

Vaida dicsőíti Franciaországot és dicsőíti Hitlert

— Engem demnunciáltak a francia kormánytól és a francia lapoktól, amelyeket egyébként nagyraeszt színtéa Blumenfeld és Hegedüs urak rónakol irnak. Demnunciáltak engem körlevelem miatt, amelyet a román elem érdekében szétküldtem. Emiatt kellett akkor távozznom a miniszterelnöki székéből. En megbuktam, jöttek a liberálisok, most ezek próbálják megvalósítani azt, amit Bratianu Ionel már a 90-es években, én pedig két évvel ezelőtt próbáltam megvalósítani.

A Magyar Párt és az Adeverul

Vaida kifogásolja a liberálisok nemzeti munkavédelmi törvényét, mely állampolgárságról beszél, de nem keresi az etnikai eredetét. Ugy látják — folytatja — nem Tatarescu kormány, vagy Dinu Bratianu pártja dönti el ezeket a kérdéseket, hanem gróf Bethlen György és Blumenfeld ur, aki lapjában (az Adeverulban) közlést tesz a Magyar Párt közleményeit. A Magyar Párt véleménye szerint a vállalatok vezetői nemcsak hogy nem kötelesek, de nem is jogosultak arra, hogy egyoldalú felvilágosításokat adjanak alkalmazottaik etnikai eredetéről. Ez a Magyar Párt közlése a Dimineatában és az Adeverulban, viszont a magánvállalatok vezetői hallgatnak. Tatarescu és Manolescu-Strunga nem érdekli őket. Míg senki sem kímélte a liberális kormányt megkapnia ezeket a kimutatásokat.

— Egyesek a román Hitlernek és Franciaország ellenségének neveznek. Hangszu-

lyozottan kijelentem, hogy nem tudok elképzelni más politikát, mint amely Franciaország mellett áll. Öröklök hálásak kell lenniük Franciaországnak, amely a nehéz időkben is mellettünk állott. Félok, hogy még szükségünk lesz Franciaország támogatására. Vagy talán tartsunk Hitlerrel? Németország még nem konszolidálódott és még nem is látunk tőle olyan beosztást, mely akár gazdaságilag is közelebb hozhatott volna bennünket, míg Franciaország minden tekintetben Románia mellett áll.

Vaida kikéi azok ellen, akik a franciákat utánozzák, mad arról beszél, mennyire nehezítette meg Franciaország is az idegenek letelepedését és a külföldiek orvosi gyakorlatát. Ezután minden átnemet nélkül azokat támadja Vaida, akik Hitlert sértegetik.

— Egy művelt, nagy országnak a vezetőjét nem szabad sértegetni. Ez az ország adta az emberiségnek Goethét és Kántot. A haboru elmúlt, legyen béke, szünjék meg az ellenségeskedés. Maguk a franciák is belátják ezt és már ők sem szidják Hitlert. A volt francia frontarcosok állandóan találkoznak volt német bajtársaikkal. Ezalatt pedig a mi sajtónk szemtelenn módon gyalázza Németországot nagy vezérért, aki — meg kell mondanom ezt — meg tudta valósítani azt, amire még Bismarck sem volt képes: az egyesítés Németország és a Keletről jött barbár beözönlés ellen.

Vaida originális nézeti Palesztináról

— Egy könyv van a kezemben — mondotta a továbbiakban Vaida — amely nincs könyvtári forgalomban, mert csak számozott példányokban jelent meg, zsidók részére. Zsidó kiadó nyomta és Palesztináról szól, közölve mindazokat a megszorításokat, amelyek a demokratikus szabadságjogokat érik Palesztinában. Ha én így tennék Romániában, azt mondanák, hogy kannibál vagyok. Romániában bagey Nikolajnak adót kell fizetnie, de nekem nincs jogom a román elem kontingentálására Romániában.

— En reakciós vagyok? Es Palesztina demokrata? Ime uraim, miért hangsúlyoztam én ki, hogy Hitlerék sokkal enyebédolgotat csinálnak, mint amit a zsidók Palesztinában.

Ezután Vaida a rejtélyes könyvből olyan intézkedéseket sorol fel, melyek szerint Palesztinában megfelelnek a numerus nullusznak.

Palesztinában a földet csakis zsidó kolónista veheti bérebe. De ha a román állam ugyanígy cselekedne, meglátnák, hogy mit csinálnának ebből a román államból.

Cuzista hang Vaida szájából

— Önök követelhetik, hogy szünjék meg a korrupció. Hogy a vezetőket vagy tegyük át a határon, vagy csukjuk be a börtönbe, mert máskülönben az ifju generáció is megkapja a ragályt. Kis fizetéssel az a román tisztviselő, aki Pompeiu kapujában még, ha gyermekei és felesége el is pusztulnak megvesztegethetetlenül áll meg, ha el is önti a láva, előbb-utóbb meg fog hátrálni, ha kinyújtja csápjait a vesztegető.

— A román azonban a bakiszt sem fogadja el akármiké. A román legszívesebben a zsidótól hagyja magát megvesztegetni, mert így a dolog diszkrécióban marad. Ebben azonban a zsidók sabeszgójokkal dolgoznak.

Egy hang: Mi az, hogy sabeszgój?

Minden étkezés után...

... a kést, villát, kanalat megmossuk. Hát a fogakat? Ezeknek is elmaradhatatlanul szükséges a rendszeres takarítás.

NIVEA fogpasztával

ápólja fogait reggel, este, sőt minden étkezés után is. Ragyogó fehér fogak és tiszta lélegzet tanuskodnak a Nivea-fogpaszta jószágáról és hatásáról.

Csak LEI 22.- a nagy tubus ára

BEIERSDORF & Co. S. A. R., BRAŞOV

— Sabeszgój — válaszolta Vaida — az a román, aki szombatoként szedi a vámnál a pénzt, mert a zsidó akkor bizonyítani akarja Jehovának, hogy tisztelben tartja a papját.

— Felfedeztek, míg kormányon voltam egy vámcsalást, amit zsidó tisztviselő követett el. Kidobtuk és román állítottunk a helyére. „Van nekem birám Bucurestiben” — mondotta ő — megfordítván annak a híres maximának az értelmét, hogy vannak még Berlinben birák és sikerült is dezavualtatnia az összes ellenőrzőhatóságoknak az intézkedéseit.

Románia és Palesztina

— Uraim, míg ez a mozgalom nem lesz olyan erős, hogy semmi sem fogja megállítani útjában, nem tudjuk magunkat felszabadítani. A mi hazánk nincs olyan szerencsés helyzetben mint Palesztina. Nincs olyan klímája, nem olyan a helyzete és nincs a háta mögött Anglia, amely a Palesztina mandátum 12-ik paragrafusa értelmében felelős azokról a feltételekért, amelyek között a Zsidó Nemzeti Otthon épül. Mi csak román derekasságunkra vagyunk utalva. Mástkülönben elveszünk valamennyien. És meg is fogjuk érdemelni, hogy elveszünk, ha nem leszünk elég erősek.

Ezután az egyik Oradean megjelenő cionista hetilapról beszél Vaida.

Polémia a különböző zsidókról

— Zsidó lap ez és pedig cionista — mondotta Vaida. — Szeretem az ortodox zsidókat, mert megmondják, hogy mindig a hatalommal tartanak, de nem tetszenek a többiek, akik lebecsüléssel ejtik ki az ország nevét és akik közül sokan, ha Budapestre mennek, azt mondják, hogy ők magyarok, holott se nem magyarok, se nem románok, se nem zsidók. De van még egy undorítóbb típus. Az Uniunea Evreilor zsidói. Ezek azt mondják, hogy ők állampolgárok. De én tudom, hogyan kapták meg az állampolgárságukat: Ezek az emberek szemtelennül beszélnek a jogaikról, románoknak merik magukat mondani, de ha én kimennék Palesztinába és helyet kérnék ott magamnak, azzal hogy zsidó vagyok, megfelelő orvosi vizsgálatnak vetnének alá. Mert ezek az emberek tudják, amit mi nem tudunk megérteni: hogy a keresztvizzel való lelocsolás nem teszi tiszta románá azt, aki nem született román.

— Ezért mondom én, hogy „valahicus”, egy kollegámmal ellentétben, aki tizest képtott az iskolában, de nem ért sem az orvostudományhoz, sem pedig a történelemhez. Mert oláh nem lehet csak az, akinek az őseit ebben az országban temették el. Oláh volt a magyarok legnagyobb hadvezére, Hunyadi János és oláh volt Nikolae Valahu is.

Mese zsidó bojtortól

— Bucurestiben, ahol mint mondják, a románság napja két, propaganda indult meg a zsidók között, hogy csak zsidóknál vásároljanak. Ime, valami, amit a román nőknek akarok megmutatni. Az asszonyoknak kell kényszeríteniök a férjeiket, akik gyáván viselkednek, éppúgy mint néhány nagy városban a román ügyvédek, akik nem vetnek számot azzal, hogyha nem lesznek erősebbek, még a román klienturájukat is elvesztik. A gyáva férjeket, az asszonyoknak kell kényszeríteniök, hogy ne legyenek gyávalelkűek, hiszen ők aggnódnak a legjobban a gyermekeik jövőjéért.

— Mert ime mi történik Bucurestiben. Lazar Orvita reklamirozza üzletét, amelyet Georgian néven nyitott meg és fel-

tőleg helyreállították a malakat: Oradea, Bucuresti, Ponnul—Grigore Ghica—Tecuaci, Tutova—Iasi, Basarabasca, Bucuresti—Barbosi, Te—Bontida, Ciulnita—Schit és Tándarei—Fe-

malat építettek ki az alon (43 kilométer) és antanta vonalon (60 ki-

pitettek a Mărăsesti-rom helyen és a Mără- on egy helyen.

a vasuti hidakat a kö- Lujeni—Zalescki, Si- Adjud—Petru Rares, curessti—Turnu Severin, Arlad—Iasi, Tecuci— aransebes, Burdujeni— sti—Galati, Brasov— e, Bucuresti—Predeal, Ploesti—Tándarei, Ploe- sti—Grigore Ghica Vo- ceni és Pitesti—Cra-

vasuti állomást megna- ező-állomásokat építet- és biztosító berendezé- kibővítették a telefon- t, új fűtőházakat épít- a vagonjavító műhelye- ket készítettek vasuti- vagyis igyekezett a- ésést modernizálni.

A CFR tarifapolitikája- pi részében a CFR tari- alkodik Gaston Lever- egy a husvétkor, kará- rífacskéntés nemcsak- hanem a CFR bevéte- nek ellenére Gaston Le- a kedvezményes utazá- llen, amit azzal indokol- llamokban szerzett ta- , a forgalomnövekedés- bevételeit csökkentését. onban a CFR francia- rifa eddig végrehajtott- állapítja, hogy a CFR- yamán eszközölt áru- talmazkodtak az egyes- ártékéhez. Így megem- rrepa, petróleumtermé- s tarifájának csökken-

só részében foglalkozik- y vasutvonal elektrifi- vel is és megállapítja- e vasut szempontjából.

Ernyő-ugrásban

könnyen estem, de az- a. Az ernyő hihetetlen- obálódzott és tekerőd- ar zugása ilyen rémes- bennem. Az irtózatos- tam. Testem verejték- gyorsan dobogott, pul- et vert. Ájulás kör- ercig lehettem a vihar- ottam belőle egy csön-

ebegve esem. Kinyí- levő nyílást, letettem- m magam. Az idegfé- be. Szeretnék aludni. g körülöttem a gépé- zemmel, hogy minden

és lejjebb... Már csak- vagyok a földtől. He- állásra. Irány az al- ózépén kicsiny tisztás- . Az ejtőernyő fenn- a pedig belehullok a- nem tudok mozdulni- gzetem kihagy. Végül- fáról az ejtőernyőt és- felől parasztnok futnak- és 30—40 perc múlva- vagyok, ahol autó vár

hivta néptársait, csak zsidóknál vásároljanak: támogassátok a zsidókat, ne az ellenségeiket. És kik az ellenségeik?

— Tegyük mi is így. Ha egy szerencsétlen román egy lejjel drágábban árul, mint egy zsidó, ne menjen senki a zsidóhoz, mert tudniok kell Önöknek, hogy milyen nehézségekkel küzd egy román kereskedő, ha egy lejjel drágábban kell árulnia a portékáját. Menjenek románhoz, mert így erősítik az oláh ellenállási alapot.

— És, ha a zsidó csempészárut ajánl, utasítsák vissza, mert ha felére csökken a csempészet, az állam jövedelmeit vagy egymilliórdal növelnék. És ha nem vinnék árverésre a szerencsétlen románok vagyonát, hanem lehetőséget adnának nekik a fizetésre, leszállítanánk az állami deficit másik felét is, de ehhez tisztességes és jófizetett tisztviselői karra van szükségünk. És ezért van minden reményeségünk a mi ifjúságunkban.

Vaida nem fél a Népszövetségtől

Vaida ezután azoknak válaszol, akik szeméretlenül, hogy ő volt egyik megfogalmazója az alabaiulai határozatoknak, tehát nem volna szabad egykori elveivel így feltűnően szembe fordulnia. Vaída Sándor ezzel szemben azt állítja, hogy az alabaiulai határozatok megszerkesztésénél sem ő, sem barátai nem gondoltak arra, hogy azokban a nemrománok javára privilégiumokat biztosítsanak a románok rovására. A kisebbségi szerződés aláírásáért is vállalja a felelősséget. Amikor a szerződés aláírása végett Párizsba ment, megmondotta a francia külügyminiszternek, hogy ez a szerződés „nagyon zavarosan van megszerkesztve”. Vaída ezután kijelenti, hogy Románia ellen azért panaszkodnak annyit Genfben, mert a románokat gyáváknak tartják. Szerinte egyetlen utódállamban sem megy olyan jól a kisebbségeknek, mint Romániában. A numerus valachicus megvalósítását a pártok „nemes román versengésétől” várja Vaída. Ha pedig így nem valósul meg — mondja —, ha a fiatalok nem hasznosíthatják erejüket az alkotó munkában, ha a kazán tulfeszül, akkor az fog történni, ami minden időben történni szokott a tulfeszült kazánokkal. Jaj lesz akkor az országnak, de jaj lesz a kisebbségeknek is, melyek ezt nem értették meg.

Ezután a Népszövetségről beszél Vaída. Meg van győződve róla, hogy Franciaország genfi képviselője inkább fogja magát exponálni a román nemzet igaz képviselőjéért, mint Bethlen grófért, vagy Blumenfeldért. A Népszövetségtől Vaída cseppet sem fél. A Népszövetség foglalkozzék más kérdésekkel és ne üsse bele az orrát Románia belügyeibe, oldja meg inkább a zsidókérdést.

Vaída befejezésül a fiatalokat buzdítja: tanuljanak, legyenek a holnap igaz szellemi arisztokratái, adjanak példát az öregeknek és az utánuk következőknek. Legyetek románok — kiáltotta Vaída a színpadról kifelé lépdelve hallgatóságának, mely hosszan tapsolt.

Az előadás után társasbéd volt, melyen a numerus valachicus oradeai hívei számos felkészítőt mondtak az eszme apostoláról.

Hölgyeim!

Megérkeztek a legújabb párizsi modellek a

Vértesszalónba

Cal. Reg. Ferdinand 53. I. 4

ahol angol és francia ruhák a legszébb kivitelben jutányos áron készülnek.

Meghívó

Paul Ehrlich 81-ik születésnapját ünneplő 76-ik tudományos ülése. Kezdeté 1935. évi március hó 21-én, csütörtökön este pontosan 9 órakor. Program: 1. Dr. Goldberger Ede előadása: A vitális fertőtlenítésről (P. Ehrlich emlékirat). 2. Dr. Farkas Imre által „Influenza problémák” címen megindított előadásorozatban felszólalnak: 3. Dr. Elekes Miklós, 4. Dr. Erdős Imre, 5. Dr. Leitner Fülöp, 6. Dr. Goldglanz Henrik, 7. Dr. Weisz Fülöp, 8. Dr. Ornstein Sándor.

Dr. Goldberger Ede előad. Dr. Heller József főtitkár

Ajánlok

picolossimo fűgét 21, két mákot 12, franco bármelyik állomásra.

Mandula Marcell

Cluj, Piata Mihai Viteazul 14.

KÖZGAZDASÁG

Rövidesen a parlament elé kerül az új kényszeregyességi törvény

öt évről három évre szállítják le a kényszeregyességi határidőt és negyven százalékról ötvenre emelik a minimális kvótát

Bucuresti, március 18. (Az Uj Kelet tud.) A hitel helyreállítására irányuló kormány program kiegészítő részét képezi az 1932 évi kényszeregyességi törvény gyökeres módosítása. A kormány a kényszeregyességi törvény módosítását azért tartja szükségesnek, mert a jelenlegi törvény enyhé intézkedései könnyen visszaélésekre adhatnak alkalmat, ami a multban több esetben meg is történt.

A kényszeregyességi törvényt módosító törvénytervezet elkészítésére a kormány bizottságot delegált, amelyben I. N. Fințescu tanár, Coman Negoescu, táblabíró Mihail Măgurescu a törvényelőkészítő társaság tagja és Stelian Jonescu a Banca Nationala jogtanácsosa foglaltak helyet. A bizottság nemcsak a kényszeregyességi törvény, hanem a jelenlegi csódtörvény

módosítását is tervbe vette. A két törvényjavaslat körüli munkálatok az utóbbi napokban befejezést nyertek, úgy, hogy a törvénytervezet jóváhagyása végett Pop Valer igazságügyminiszterhez kerül.

Beavatott forrásból származó értesülések szerint az új törvény nagymértékben szigorítja a régi törvény intézkedéseit, hogy a rosszhiszemű kereskedők ne éljenek vissza a kényszeregyesség kedvezményeivel.

gy például a kényszeregyességi határidőt 5 évről három évre szállítják le a minimális kvótát pedig negyven százalékról, ötven százalékra emelik. Megszünteti ezenkívül az új törvény a kiméleti időt és a kényszeregyességen kívül a kényszerfelszámolást is.

Altalános közkiadvánatra:

Urania Mozgó

JEAN HARLOW legújabb filmjét:

Nem vagyok eladó

vetíti, mely ANITA LOOS közismert regénye nyomán készült. A többi szerepekben: FRANCHOT TONE, LIONEL BARRYMORE, LEWIS STONE.

Műsoron kívül hangos Híradó!

A textilipari vállalatok üzembeszüntetését vonja maga után a kormány új behozatali rendelete

Bucuresti, március 18. (Az Uj Kelet tud.) A kereskedelmi és iparügyi minisztérium ez év februárjában elhatározta, hogy a belföldi textilgyárak nyersanyag és fémgyártmány behozatali kvótáját a szövöszkeket, kötőgépeket, illetőleg az eddig felhasznált anyagok szerint fogja megállapítani. E célból február 25-én és 27-én rendeletet adott ki, hogy a textilgyárak kötelesek erre vonatkozólag adatokat benyújtani.

A textilgyárak egyrésze nem nyújtotta be ezeket a kimutatásokat mert, a gyárak egy memorandumot terjesztettek a minisztérium elé, amelyben a kvótáknak más módon történő megállapítását kérte. Érthető felháborodást és izgalmat váltott ki most ezen textilgyárak között a minisztérium-

nak az a rendelete, hogy azon gyárak, amelyek nem nyújtották be kimutatásaikat a minisztériumhoz, elvesztik behozatalra való jogosultságukat.

A kereskedelmi minisztérium intézkedése, amennyiben azt a gyakorlatban ténylegesen keresztül fogják vinni, egész sereg textilüzem megszűntetését vonná maga után, nyersanyaghiány miatt.

A textilvállalatok azért úgy határoztak, hogy amennyiben a minisztérium végre akarná hajtani azt a rendeletet, hogy közgazdátást után pert indítsanak a rendelet hatálytalanságát végett és kártérítést fognak a kincstártól követelni.

SPORT

Győzött a papirforma a Nemzeti Bajnokság 4. heti fordulóján

Universitatea—Juventus 2:1 1:1

Cluj, március 18. (Az Uj Kelet tud.) Szűke, nivótan mérkőzést hozott a két csapat találkozója. Mindkét együttesen meglátszott, hogy a szezon első komoly küzdelmét vívja. Az Universitateában Sepsi, Naftali és Orzan kívül a játékosokra nem lehetett ráismerni. De a Juventusban is alig négy játékos: Creteanu kapus, Vogl, Braun és Melchior voltak kielégítők. Ilyen körülmények között a szerencsésebb csapat győzött. Eldöntetlen eredmény lett volna igazságos. Naftali bemutatkozása sikerrel járt. Az első félidőben ugyan lámpalázás volt, a másodikban azonban bemutatatta képességeit. A győzelemben közvetlen része van. A mérkőzés góljait Tabac, Melchior és Gain (11-esből) lökték. Pálfy aradi bíró erélytelenül vezette a mérkőzést.

Universitatea: Sepsi, Borgia—Jancovici, Orza—Gain—David, Naftali—Ploesteanu—Tabac—Surlasiu—Baciu.

Juventus: Creteanu, Vogl—Neacsu, Petrescu—Braun—Palmer, Lupu—Major II—Melchior—Zăinescu—Cristea.

RIPENSIA—ROMANIA 5:1 (3:1). Timisoara, március 18. Nagy közönség előtt játszották le a mérkőzést, melynek elején Fried-

mezsérül és tovább csak statisztál. A Ripensia jó kondícióban és hatalmas játékedvvel játszott. A 29. percben már 3:0-ra vezet a Ripensia, ez a tény lehangolja a Romania elfogódottan játszó csatársorát. Mégis Capusan beadásából Pop 3:1-re javít. A második félidőben a Ripensia tovább diktálja az iramot és újabb két góllal beállítja a végeredményt. A Ripensia góljait Bindea, Lázár, Dobay, Ciolac és Schwartz lökték. A mezőny legjobbja Kotormány. Ceareanu gyengén vezetette a mérkőzést.

KINIZSI—AMTE 3:1 (2:1). Arad, március 18. Nagy küzdelmet vívott a két csapat, a Kinizsi egységesebb játéka révén nyer. Glasz, Zelenák, Zelenák, illetve Szaniszló a góllövők. Bíró dr. Morar.

NAC—GLORIA 7:1 (3:1). Oradea, március 18. A NAC nagy fómában biztosan győzte le ellenfelét. Különösen a csatársor játéka nyújtott rendkívül. Bodola, Bodola, Spielmann, Juhász, Kocsis, Spielmann, Bodola, illetve Mercea a góllövők. Bíró dr. Tunea.

VENUS—CRISANA 5:2 (3:1). Bucuresti,

Egyedüli alkalom palesztinai utazásra a

„PATRIA“

tengerjáróval, a „Messageries Maritimes” francia vonalon, amely a Makabiák alkalmából speciális utat tesz

Constantától—Haifaig

Indul március 22-én 13 órakor.

Igen kevés számú jegy még eladó erre az utra. Érdeklődjék előjegyzésért és jegyekért a

KEDEM

utazási és turista irodánál,

dr. A. Mibasham vezetése alatt.

(A „Palestine et Orient Lloyd” Paris, romániai főképviselője) Bucuresti, Str. Coltei 1, I. emelet, telefon 321,60.

március 18. A mérkőzés nagyjában a Venus főlénye jegyében zajlott le. Ötözet néző. A gólokat Petca, Eisenbeiser, Motoroi és Volodea (2), illetve Stetz és Matei lökték. Bíró Tica Iliescu.

CFR—UNIREA TRICOLOR 2:1 (2:0). Bucuresti, március 18. A mérkőzés meglepetésre a CFR javára dönt el. Az Unirea csatársora csodótt mondott, a CFR a győzelmet megérdemelte. Barbu II és Georgescu, illetve Bogdan a góllövők. Bíró Xifandó.

Nemzeti Bajnokság B)

Cluj. Olimpia CFR—KAC 3:1 (1:1). Megérdemelt győzelem. Timisoara. Ilsa—TMTE 4:1 (2:1). Oradea. Törekvés—CFR Cluj 3:1 (1:1). Bucuresti. Makabi—Elpis 2:1 (1:1). Brasov. ACFR—Brasovia 6:1 (2:0). Baia-Mare. Phönix—CFR Oradea 4:1 (1:0). Sibiu. HTV—Makabi Cernauti 4:0. Román Kupa.

Kerületi bajnoki és barátságos mérkőzések

Cluj. KAC B)—Reuniunea 7:0 (5:0) barátságos. Avantgárda U—Villamosművek 3:0 (1:0). A Villamosok jó kondícióban küzdöttek. A csapat fizikumán meglátszik Morariu Albin tornász bajnok szakavatott munkája. A csapatot egyébként balszerencse kísérte.

Arad. Hakoah—Tricolor 0:0, Olimpia—Intelegerea 2:2 (1:1), AAC—Unirea 2:2 (1:0), Juventus—Soimii 3:2 (0:1).

Timisoara. Kadima—Rapid 1:0 (0:0), Banatul—Freidorf 1:0 (1:0), Politehnika—Unirea 2:0 (1:0), Jimblean Herta—Fratella 3:2 (2:1).

Petroseni. Jiul—CFR Simeria 3:1 (2:0). Barátságos.

Oradea. Makabi—Vasas 1:0 (0:0).

Brasov. Suburbii Locomotiva 1:0 (1:0), BMTE—Victoria 1:1 (0:0), Ivria—Botfalusi cukorgyár 8:1 (3:0), IAR—Campulung MTE 3:1 (2:1).

Satunare. Barkochba—Törekvés Carei 2:1 (1:0).

Külföldi eredmények

Budapest. Hungária—Somogy 6:2 (2:0), Budai 11—Ferenváros 1:0 (1:0), Ujpest—Kispest 4:0 (2:0), Szeged—Phöbus 1:0 (0:0), III. ker.—Bocskai 2:0 (1:0), Soroksár—Attila 3:1 (1:0).

Bécs. Viena—WAC 2:0, Libertas—Favoritner 4:2 (2:1), Rapid—WSC 5:2 (3:1), Admira—FAC 1:0 (0:0), Austria—FC Wien 1:0 (0:0), Wacker—Hakoah 4:0 (2:0).

Párizs. Németország—Franciaország 3:1 (2:0).

Max Baer elindult a telavivi Makabiadára. Newyorkból jelentik: Carnera a kilencedik menetben technikai kiütéssel legyőzte Ray Impelettiere-t. Ezen győzelem után Carnera ismét összekerült Max Baerrel. A német sportkörök egyébként 35 millió lejt ajánlottak fel Max Baernek, ha Schmeling ellen Németországban áll ki. Max Baer ötvenmillió lejt kér. A tárgyalások folynak. Hír szerint a német kormány hivatalosan támogatja a tárgyalásokat és anyagi támogatást helyezett kiállításba annak sikere esetén. Max Baer a napokban hajóra szállt és elindult Palesztinába a telavivi Makabiadára.

Öt tábor kezik D

Több mint 30

Bucuresti, március 18. Jelentettük már, hogy C. Dumitrescu táborvezérfelügyelő ellen millió lej elsikkasztási ügyészség. Vele egy őrnagy és két kapitány padjára. A bujancsnoksága intézőizgalommal várt párt tüzzék ki. Tekintő fővádlottja tábornok leges hadbíróvási tisztségében, amelynek összes táncs elnöke Mamur tagjai Moruzzi és valamint Bădescu.

Meghívó

Róma, március 18. Jelenlét szerint a hírszolgálatok és a be-

Abes

BREIT

kanadai utáni államban oltcsót

Patria

Egyelőre mind

Cluj, március 18. Patria ügyében megkötött a két tábor között. A szűri szombatot tiban az irányban, visszaszereztek. A amugyis zavarok előtt Sibiuiban jelés a sibiu hatóságok lapot Clujra hozták, hogy újra bejogi helyzet megállíminimálisabb alapszerepelt a városban

Szombaton a megjelent a város lap felelős szerkesztő nemzeti parasztpárke. Socol dr és Drottak be, mely valóban bejegyezték a Virgil felelős dr Socol Aurel túl

Erre hétfőn a Vaída-féle Patria kész és dr Pogăceanu ugyanazt a Patria küldöttje Pogăceanu felelős dr Vaída Sándor

A városházán feltűnést keltett bízottai a délelőtti lae polgármestert

Holn este fél

Öt tábornokból álló tanács ítélkezik Dumitrescu volt csendőrségi vezérfelügyelő fölött

Több mint 300 tanu kihallgatását rendelték el. Március 21-én tárgyalja a hadbíróóság a monstre-bűnpert

Bucuresti, március 18. (Az Uj Kelet tud.) Jelentettük már, hogy elkészült a vádirat C. Dumitrescu tábornok, volt csendőrségi vezérfelügyelő ellen, akit több, mint 12 millió lej elsikkasztásával vádol a katonai ügyészség. Vele együtt két ezredes, két őrnagy és két kapitány kerülnek a vádlottak padjára. A bucaresti II. hadtest parancsnoksága intézkedett, hogy a hatalmas izgalommal várt pert rövidesen tárgyalásra tüzzék ki. Tekintettel arra, hogy a per fővádlottja tábornoki rangban van, különleges hadbíróági tanácsot állítottak össze, amelynek összes tagjai tábornokok. A tanács elnöke Manu hadosztály-tábornok, tagjai Moruzzi és Alimănescu hadosztály-, valamint Bădescu és Martian dandár-tá-

barnokok. A vádat Gelu Petrescu hadosztály-tábornok képviseli. Bălăceanu ezredes, a II. hadtest első katonai ügyészének asszisztálása mellett.

A vádlottak védelmét néhány igen jónevű ügyvéd vállalta el. Így Dumitrescu tábornokot Istrate Micescu, Anibal Teodorescu, Sebastian Teodorescu és Tudor Popescu, Letu és Crivăţ ezredeseket Mihail és Virgil Mora, valamint Homoriceanu tartalékos ezredes, volt katonai ügyész, Teodorescu és Dragomirescu őrnagyokat pedig Trancu Jasi volt miniszter védik. A perben közel 300 tanu kihallgatását rendelték el. A per tárgyalása március 21-én veszi kezdetét.

Meghíusultak a tárgyalások Olaszország és Abesszinia között

Abesszinia a Népszövetség elé terjeszti a konfliktust

Róma, március 21. (Róma.) Abessziniai jelentés szerint az olasz tárgyalások meghíusultak és Abesszinia a konfliktust a

Népszövetség elé terjeszti, kérve annak sürgős elintézését.

BREITFELD

kanadai ezüstrókaí, pellerinjai a legszebbek. Az eredeti párizsi modellek után készült kabát-, kosztüm- és ruhakülönlegességeim nagy választékban állanak a Hölgyek rendelkezésére.

Látogassanak meg és meggyőzőm Önöket, hogy szabott árain a legolcsóbbak.

Breitfeld

Budapest, IV. Váci uca 14. szám

Patriák harca a cluj-i városházán

Egyelőre mind a két Patria megjelenhetik. Birói utra viszik a kérdést

Cluj, március 18. A Clujon megjelenő két Patria ügyében még mindig folyik a harc a két tábor között. A Buteanu-féle Patria részéről szombaton tették meg a lépéseket abban az irányban, hogy a lap tulajdonjogát visszaszerezzék. A Patria megjelenése körül amugyis zavarok voltak. A lap ugyanis ez előtt Sibiuban jelent meg és a lapengedélyt is a sibui hatóságok adták ki. Amikor a lapot Clujra hozták át, fölöslegesnek tartották, hogy újra bejelentés. Ilyenformán a jogi helyzet megállapításához nem volt a legminimálisabb alap sem: még egyik lap sem szerepelt a városháza irataiban.

Szombaton a hivatalos Patria részéről megjelent a városházán dr Dalea Virgil, a lap felelős szerkesztője és dr Socol Aurel, a nemzeti parasztpárt helyi tagozatának elnöke. Socol dr és Dalea Virgil kérvényt nyújtottak be, melynek alapján a városházán valóban bejegyezték az egyik Patriát dr. Dalea Virgil felelős szerkesztése mellett és mint dr Socol Aurel tulajdonát.

Erre hétfőn a városházán megjelent a Vaida-féle Patria küldöttsége is. Manu lelkész és dr Pogăceanu felelős szerkesztő pontosan ugyanazt csinálták, amit a hivatalos Patria küldöttjei: bejegyezték a Patriát dr Pogăceanu felelős szerkesztő nevére és mint dr Vaida Sándor tulajdonát.

A városházán a kétféle bejelentés nagy feltűnést keltett. A Vaida-féle Patria megbízottai a délelőtti folyamán dr Dragan Nicolae polgármesterrel folytattak tárgyalásokat,

amelyeknek következményeként a polgármester úgy döntött, hogy mind a két Patria megjelenését engedélyezi. Ami azt jelenti, hogy egyelőre két Patria fog megjelenni Cluj utcáin, ami sajtójogilag is különös és majdnem elképzelhetetlen. A két Patriának most már birói uton kell eldöntenie, hogy az egyikük közül melyik követ el cimboritást és tisztességtelen versenyt. Az erre vonatkozó lépéseket a hivatalos Patria részéről éppen most készülnek megtenni.

Mint értesülünk, Mihalachenak szombaton Clujra történt megérkezésekor az ügyet teljesen likvidálni fogják és a Buteanu-féle szerkesztőség visszafoglalja helyét a nemzeti parasztpárt Regina Maria uccán levő palotájában.

IRODALMI LEXIKON

1224 lap, 700 kép, 100 360 lej

a korábbi 1500 lejt helyett Lepage-nál, CLUJ. Kérje az új könyvek jegyzékét

A SZERVEZETUNKBEN napról-napra halmozodnak fel a mérgek

Es mi élünk, anélkül, hogy védekeznénk ezen baj ellen. A betegségek lassan kifejlődnek szervezetünkben és azt aláássák. Amikor észreveszük a bajt, már nem tudunk azon segíteni.

Mennyire helyesebb, ha minden nap eltávolítjuk ezen mérgeket, amiáltal megőrizük magunkat ezer és ezer fenyegető veszélytől, amelyek közül a legismertebbek a reuma, a csúz, a köszvény, az ekzéma, az eizhásodás, az asztma, az ischiás, az aranyércsomók, az arteriosclerosis, vértululások és a gutaütés.

Ha minden hónapban tíz napos URODONAL kurát tart, szervezetéből eltávolodik a húgsavmereg, szervezete pedig felfrissül. Ne hanyagolja el tehát ezen bölcs elővigyázatosságot.

URODONAL

meggátolja a szervezet megmérgezését.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. BEJEGYZETT CIKK. CHATELAIN GYARTMANY

Csütörtökön alakul meg Brasovban Vaida önálló politikai pártja, a román nemzeti parasztpárt

Bucuresti, március 18. A Vaida-féle akció körüli vitákban minduntalan visszatér az a megállapítás, hogy a numerus valachicus mozgalom tulajdonképpen még a nemzeti parasztpárt keretein belül mozog, hiszen Vaidát felfüggesztették ugyan az erdélyi elnökségtől, nem zárták ki azonban a pártból. Miután Vaida még mindig a párt tagjának vallja magát és nem tett kilépési nyilatkozatot, politikai körökben érdeklődéssel várják, hova

fog fejlődni a párt és Vaida közötti mélyreható ellentét. Minden jel arra mutat, hogy a pártszakadás már e héten megtörténik. A vaidisták szellemi centruma Brasov, Voicu Nitescu megyéje lett, ahol csütörtökön tartanak a csoport vezetői értekezletet. Ezen az értekezleten valószínűleg kimondják a Vaida-féle román nemzeti parasztpárt megalakítását, ami egyben a Vaida-csoport tagjainak a pártból való önkényes távozását is jelentené.

Simleulra helyezték át Sălaj megye székhelyét

Oradea marad Bihor megye székhelye

Bucuresti, március 18. (Az Uj Kelet tud.) A Dimineața jelentése szerint az egyik legutóbbi minisztertanács foglalkozott Sălaj megye székhelyének kérdésével. A megyei időközi bizottság ugyanis elhatározta, hogy Zalăuról Simleul Silvanieire helyezeti át a megye székhelyét. Dr Mihail Gurzau vármegeyi prefektus a fővárosba utazott és intervegniált a kormánytól, hogy érvényt szerezzen ennek a határozatnak. Inculezt belügyminiszter minisztertanács elé vitte a kérdést, amely a határozatot magáévá tette. Befejezett tény tehát, hogy Sălaj megye székhelyét Simleul Silvanieire helyezték át. Ebben a kérdésben egyébként az összes román pártok egyetértettek. Maniu Gyula még a nemzeti parasztpárt uralma idején át akarta helyezni a megyeszékhelyet, Gh. Pop ellenzésén azonban meghíusult a terv, miután Maniu

nem akart vele összetűzésbe kerülni. Dr Gurzau prefektus már megtette a szükséges intézkedéseket a határozat keresztülvitele irányában. A prefektura és a törvényszék rövid időn belül Simleulra kerülnek át.

Ezzel kapcsolatosan erdélyi liberális körök egy másik hasonló kérdés is foglalkoztatta: a bihormegyei kormánypart egyrészenek az a kívánsága, hogy a megye székhelyét Oradeáról Beiusba helyezték át. Ennek a tervnek is az volt az indokolása, hogy míg Oradea főleg kisebbségek lakta város, addig Beiusnak román többsége van, tehát nemzeti érdekeket szolgálna a megyeszékhely áthelyezése. Ezzel szemben Mosoiu Tiberiu, Oradea polgármestere kijelentette, hogy a kormány nem helyesli ezt a tervet és amíg ő áll Oradea élén, ez a kérdés nem is fog napirendre kerülni.

Illyés Gyula: Oroszország

Illyés Gyula szovjetországi tanulmányjáról, a mai Oroszországról ad izgalmasan érdekes vallomást. Közvetlen tapasztalat objektív műve. Az író-fotografálta képsorozat díszíti.

Ara füzve 95 lej, kötve 128 lej

LEPAGE-nál Cluj. — Kérje a „Nyugat”-könyvek teljes jegyzékét.

Holnap 20-án este fél 10-kor

Nagy műsoros purimi est

a KKL javára Palace és Haggibbor klub összes helyiségeiben

Holnap 20-án este fél 10-kor

HIREK

Purim

Írta: Gábel Sándor

A zsidó nép sűrű változásokkal telt történelmében vörös sávként húzódik végig a sulyos elnyomatás és az ezt követő felszabadulás, a rabszolgaságig való leigázás és az ez alól való megszabadulás hosszú láncolata. Szinte mértani pontossággal váltják fel egymást az évezredek során a szomorú és örömteljes epochák, mert mindig egyik korszaknak megvan a maga tiranusa, de megszületik a felszabadító nemzeti hőse is.

A csapások és szenvedések periódusai, azoknak határaként megter Izrael népe, felelősséget és visszatér arra az egyetlen helyes életutakra, amely egyetlen igazi kiválasztásához vezet. A zsidó nép magasabb missziója évezredek óta, hogy világitó fáklyaként járjon elől az emberi népek között, hogy igazi erkölcsi alapot kölcsönözzen tanításaival és törvényeivel az emberi civilizációnak. Ezt cselekedte évezredek óta és ennek legfőbb feltétele az volt, hogy saját erkölcsi bázisát maradéktalanul megőrizze, távol tartotta magát a káros idegen befolyásoktól és ragaszkodott az évezredek által kipróbált és begyökeresedett tradícióhoz, hogy a magasabb erkölcsi és szellemi elhivatottság szerepére való presztígióját a népek sokaságában megtarthassa.

Ha a Hámár-történetek szomorú epizódjait figyelmesen elolvassuk, azok indító okait tanulmányozzuk, ráeszmélünk arra, hogy napjaink is azokhoz a sorolható, amelyekben a zsidógyűlölet hullámai ostromolják hajlékainkat szerte a világon. Ilyenkor háttérbe szorul a józan ész kritikája, hogy helyet adjon az indokolatlan fajgyűlölet erkölcsi és gazdasági változatainak. A hámári gondolat a minden gonoszúságot a nacionalizmus bő köpenyegébe burkol és a gazdasági akasztófán keresztül igyekszik a zsidó nép fiait a megsemmisülésbe kergetni. A ma Hámárjai nem maradnak meg egyedül a szalonantiszemitizmussal, gyakran tetlegességre mennek át és nem fontos nekik „tudományos” érvekkel alátámasztani gyűlölködésüket a Biblia népe ellen. A Hámárnak élnek csak nevük változott meg, rendszerükben váltak kissé modernebbé, céljuk azonban a régi a változatlan, a hámári. Még az államformák se fontosak, mert a zsidógyűlölet bármelyik keretében propagálható és a népszerűség megszerzéséhez föltötte alkalmas. Monarchia vagy köztársaság, diktatura, vagy demokrácia: mindegyikben van tere az antiszemitizmus eszabító mérgező növényének, mindenhol szívesen látott vendég, a civilizáció ezen megcsufolója. És a gyakorlati életbe való átültetése körül világossá válik nagy sikereket ért el. Amíg nálunk egy nagyteknétfül politikai, volt miniszterelnök akarja az ő patentjával, a numerus valachitussal kopott népszerűségét megfolytozni, addig Németország legalább szabad kivándorlás mellé szabad vagyonszállítást engedélyezett üldözött zsidóknak és az idők szomorú jele, hogy ezt a zsidóság engedmény és nyhülésként könyvelheti el javára. Egyébként mintha stabilizálódott volna Németország antiszemitizmusa és ez mindenestre némi nyhülésre mutat, mert a gyakorlat soha sem lehet oly kegyetlen, mint a teoria csapkodó fantáziája. Ez a német zsidóság ezidei purimja.

A mi elpusztíthatatlan fajunkat jellemző optimizmusunk minden rosszban a jót keresi, minden rosszat jóra magyaráz, mert a „gam zo letoah”-elmélet kíséri végig a zsidó népet évezredes, hosszú boldogulásában. Mi magunk még a közel-múltban arról ábrándoztunk, hogy miképpen tudnánk elnyomott oroszországi és németországi testvéreinket segíteni, mert ameddig egy zsidónak betevő falatja van, nem nézheti ölbetett kézzel testvérei üldözését. Ma pedig azt látjuk, hogy ezt a purimunkat, az üldözött és elnyomott testvéreken való segítség lehetőségének felemelő érzését is el akarják venni tőlünk, olyan eszközökkel, amelyek ellentétben állnak nemcsak a sűrűn hirdett demokratizmus,

de az emberiség alapelveivel is. A purim ünnepe a zsidó testvéri szolidaritás, a zsidó szív együttérzésének fel-emelő ünnepe. Emberi szolidaritást azonban mi ne várjunk. A zsidóság mindig önmagára volt utalva a népek között. Az emberi civilizáció talmi világosságát elhomályosítja a tobzódó fajgyűlölet sötétsége, a lelkek gonoszságának és korlátoltságának feketesége. És mintha megszorodtak volna a jelenkor Hámárjai, fel-felítik hidraféjük a politika, a közgazdaság és általában a közélet minden terén. Nincsenek tekintettel pártjuk demokratikus külszínrel rendelkező programjára, nem törődnek még az ország legvitálisabb érdekeivel sem, ha arról van szó, hogy a zsidó népen, a zsidó egyéneken, vagy zsidó existencián kell rést ütni. Az az ünnepe, népszerű politikusi, az az ország megmentője és az igaz hazafi, akinek találékonysága ujmódi zsidóüldözéshez vezet.

Nekünk, zsidóknak pedig szolgáljon a purim örök tanulságul arra nézve, hogy a világ népei között vegetáló maroknyi zsidóságot életerejében elpusztítani a százfejjű vidráknak sem sikerült, de soha sem fog sikerülni. A tradíció pedig azt tanítja, hogy ha egykoron minden zsidó ünnep megszűnik, a purim megmarad zsidó ünnepnek. Ellenségeink lassanként leszoktatnak bennünket az ünnepek ünneplésétől, elveszik kedvünket minden életörömtől, ha látjuk, hogy hittestvéreink az élet minden megnyilvánulásában üldözöttek és gyötrtek, a purim-ünnepet, a purim gondolatot elvenni tőlünk nem hagyjuk.

Van egy nép, amelynek törvényei eltérők (a mások, törvényétől). Ez tény. A zsidó nép törvényei eltérők, emberszeretettel hirdetik és azt a gyakorlati életbe át is viszik. Tolerálják az idegent, segítik a szűkölködőt, gyámolítják az özvegyet és árva, morális és szociális parancsolatai érvényben maradnak mindenkoron, még a politikai rezsimváltozások esetén is. Ez konzerválja örök időkre a zsidó népet fennmaradásában, ehhez a gondolathoz vezessen bennünket a purimlakoma intim hangulata.

Megkezdik a tisztogatást a görög hadseregben. Genfből jelentik: Ugy hírlik, hogy a görög kormány közelebből megkezdte a tisztogatást a hadseregben és a köztisztviselői karban. Ennek rendjén a nemkívánatos és a kormányt megbízhatatlannak elemeket el fogják távolítani. — Római jelentés szerint Venizeloszt és a felkelő görög tisztokat tengeri úton Rhodoszból Nápolyba várják.

Ma, kedden a **Royal Mozgóban** **Kettős műsor,**
I. A sárga bestia főszerepben ANA MAY WONG
II. Fehér mánor a legnagyobb sikerű sky film, fős. Leni Riefenstahl

— **Ötéves hitelt nyújt Csehszlovákia a szovjetnek.** Prágából jelentik: Csehszlovákia a szovjetnek 250 millió csehszlovák ötéves hitelt nyújt. A hitelt nagyrészt a bankok, kisebb részben az iparvállalatok folyósítják a csehszlovák állam kezességével kincstárjegyek ellenében. A szovjet a hitelt áruszállítások formájában veszi igénybe.

— **A nankingi kormány sohasem fogja elismerni az északmandzsúriai vasutvonal eladását.** Londonból jelentik: A nankingi kormány jegyzéket juttatott el a kilencetalmi egyezményt aláíró hatalmakhoz, amelyben tiltakozik az északmandzsúriai vasutvonalnak a szovjet részéről történt eladás ellen, miután Kína is társtulajdonosa a vonalnak. A nankingi kormány hangoztatja, hogy ezt a Mandzsúria részére történt eladást sohasem fogja elismerni.

Szak-üzlet vagyunk

Butorszövegek
 Butorkretonok
 Matrácuzatok
 Linoleum
 Modern függönyrudak (karnis) és hasonló cikkekben.

Boskovics Testvérek

kárpitoskellékek üzlete
 Cluj, Str. Regina Maria 15.

Csipői több, mint tizenkét centivel lettek karcsubbak

Barátnői csodálkoznak az eredményen

A KRUSCHEN TITKA

E. M. D. asszony barátnői, akik csodálkoztak, hogy sikerült ennek a hölgynek csipőt karcsubbakká tenni, most már ismerik a titkot. Kruschent szedett. Íme a levele:

„Mikor meghíztam és kezdtem magam rosszul érezni, Sels Kruschent kezdtem szedni és most a harmadik üveggel tartok. Csipőim kerülete 1 m. és 19 cm. volt, de három hónap alatt sikerült 1 méterre és 7 cm.-re redukálnom. Ugy, hogy barátnőim, akik kinevettek, most csodálkoznak. A végén én fogok nevetni, mert amikor csipőimet arra a nagyságra fogom redukálni, amelyet megfelelőnek tartok, el fogom árulni titkomat. De egyet tudok: mióta Kruschent szedek, jobban érzem magam és valóban boldog vagyok, hogy tovább szedem”. E. M. D. asszony.

Íme a recept, amely a kövérséget elhárítja: szedjen egy fél kanál Sels Kruschent egy pohár meleg vízben reggeli előtt, változtassa meg étrendjét és végezzen kevés mozgást. A gyomor, máj, vesék és belső szervek megfognak erősödni, míg tiszta és friss vér, amely a Kruschen sóit tartalmazza, fog ereiben keringeni. Ezután áll be az a Kruschen által előidézett szenzáció, amely energikus egészségben, munkakedvben és a szemekből

sugárzó élénkségekben, az arcbor frissességében, jókedvben s a test fűrgességében nyilvánul meg. Az emberek milliói igazolják ezt az egész világon. Miért ne igazolná Ön is?

A Sels Kruschent több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegeként 95 lejért kapható.

A cluji jesiva első nyilvános vizsgálja.

Glanser Akiba főrabbi internátussal egybekötött jesivája vasárnap délután vizsgázott egy háromtagú bizottság előtt, amelynek elnöke a főrabbi volt, két cenzora: Bloxenheim Simon danjan és Feiweil Hersch Grosz. Délután öt órakor kezdődött a vizsga az ortodox hitközség tanácstermében, amely ebből az alkalomból megtelt talmudhoz értő és talmud iránt érdeklődő közönséggel. A fiatal vizsgázók egyszerű, tiszta ruhájukban, komolysággal, a kérdésekre adott nyugodt feleleteikkel a legjobb benyomást keltezték. Kétféle „siurt” tanultak Gittin és Chulin traktátusából, kétértelműre menő misnaoszt, a Bibliát és kommentárjait, ezenfelül huszonnyolc fejezetet Jeszajásból, amit betéve tudtak és a kódexek közül a Sulchan Aruchnak néhány egyszerű fejezetét. Alapos és lelkiismeretes munkával tudták csak a nehéz, nagy anyagot megtanulni. Glanser főrabbi a vizsga után köszönetet mondott munkatársainak, elsősorban Bloxenheim rabbinak, elismerését fejezte ki a tanítványoknak és a hála szavával emlékezett meg azokról, akiknek anyagi áldozatkészsége lehetővé tette az iskola zavar

részlete riportszerű, de helyenként ez is figyelemreméltó. Az öngyilkosság indokolása nem volt nagyon meggyőző ebben az elbeszélésben. Frucht Ferenc jóindulatú és igyekvő verselő. Kár, hogy a gondolati szépségeket a forma szépsége fölé helyezte. Végül Adler Hubert néhány művészi fordítást olvasott fel zsidó költőkből. Masszada fordítása nagyon szép, de a legnagyobb hatást Uru Zwi Grinberg „Munkásregiment” c. versével tette, melynek tömör szépsége szép és értelmes előadásban hozta ki. Az est közönsége hálaosan ünnepelte a pódiumon megjelent fiatal írókat, akik ha nem is mindannyian illettek be a zsidó címmel és jelleggel megrendezett diákköltő estbe, névös munkáikkal jóval felülmúlták éppen a diákkölteget előzetesen kihangsúlyozó szerzői esttel szemben táplált igényeinket. (—lay)

— **Országos vásár.** Jibou községben (jud. Salaj) március 27-én országos állatvásár, március 28-án kirakóvásár lesz.

A vig özvegy — filmen. Ha valaki a klasszikus operett-sikerre példát akar mondani, nem jut eszébe más, mint Lehar Vig özvegye. A Vig özvegy melódiai évtizedek óta közöttünk szállanak és egy színvonalon állanak népszerűségben Offenbach, Millocker és Strauss zenéjével. És ezt az operettet, ezt a muzsikát, ezt a zseniális alkotást választotta ki a Metro-Goldwyn filmgyár arra, hogy az 1935-ös jubiláris év produkciójának tetejébe helyezze. A csodás film kiállítására közel kétfélmillió dollárba került. Ilyen hatalmas összeget az utóbbi években nem fordítottak filmre. Csak Lehar Ferenc nagysága és a Vig özvegy népszerűsége volt az indító oka annak, hogy a Metro-Goldwyn filmgyár pénz és fáradságot nem kimélve megteremtette a gyönyörű filmet. A rendezők legjobbjai Lubits Ernő alkotása e film. Eddigi összes operettjeinek humorát, művészetét és finomságát felülmulta a Vig özvegy. Anyai gondtal és odaadással még sohasem rendezett Lubitsch, mint most. A főszereplőket a világ minden részében ismerik. Maurice Chevalier játssza Danilot és Jeanette Macdonald a vigözvegyet. A Vig özvegy filmet Newyork legszebb mozgóházában az Astor filmpalotában mutatták be először. Egy nap alatt példátlan népszerűségre tett szert ez a filmoperett. A bemutatón a palota ivlámpái halványkék ködszerű fényt szórtak, amelyet egész Broadwayt látni lehetett. Bowes polgármester a mikrofon előtt üdvözölte a megjelenteket. A teremben volt a hollywoodi filmszillagok tekintélyes száma. Nem hiányzott persze Jeanette Macdonald és Maurice Chevalier sem.

— **Fordítások** bármely nyelven (levelek, kérvények, tudományos muszaki munkák) bediktálás, másolás, sokszorosítás dr Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandumul 24 szám.

Influenza
 használaton
László
 töltető
 ppani,
 a mindennemű járvá-
 becstűségektől

adéjgátéka.
 Filharmonikus hangverseny
 15: Smetana: Az eladott
 1. pacsrta, Lehar operettje.
 Szimfonikus zene- és zoa-

hangverseny.
 gy hangverseny.
 nygel szerzők művei zoa-
 március 20.
 zemezek. 13.45: Előadások
 zek. 14.15: Hírek. 14.40:
 3: Rádiózenekar. 19: Hírek
 eg-ábránd, stb. 19.50: Fel-
 olvasás. 20.35: Közvetítés
 szünetben hírek.
 Torna. 11: Hírek. 11.20:
 Felolvasás. 13: Dél harang
 14.20: Pontos dőjelzés, idő-
 Enekegyüttes. 15.40: Hi-
 diákfőelőrája. 17.45: Pon-
 sa, hírek, 18.05: Felolvasás
 a bordalokat énekel. 19.10:
 19.40: Dullien Klára he-
 és. 20.50: Előadás. 22: Hi-
 zena. Közben időjárás. —
 előadás. 23.50: Jazz.

MILO
IKON

andbuch des
 idischen Wissens
 pei, 40 képtábla és térkép
 240 lej

AGE-nál
 Cluj

PRO
ETÉSEK

atos eredménnyel közvetli
 bittetésekkel rendelkező
 Calea Regele Ferdinand

sach olesó árban kapható

a házhely Haifa központ-
 setleg építkezéshez azon
 temberg, Oardea, F6-uoca

szülők letelepedni kapita-
 Kiutazásom előtt nőstül-
 vallásos özvegyasszonyt
 rt némi hozománnyal ke-
 loban.

a részére intelligens és há-
 v körüli leányt. Legalább
 lapkezők irjanak „Nyugodt
 fel kiadóhivatalába.

es Konversations Lexikon
 998 23 kötet eladó.

a kereskedelmi képviselő-
 dul letelepedésre Jeruzsá-
 élmilliók hozományu uri-
 nősülles cájából. Leveleket
 dr. Alexandri 9 továbbít.

UJ KELET Legújabb hírek

Permanens minisztertanács Londonban

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Hogy Hitler manifesztumában lefektetett békeszólások a valóságban mennyire érnek, arra legjobban bizonyosságul az a katonai parádé szolgál, amelyet a manifesztum megjelenése után közvetlenül, tegnap délelőtt tartottak meg Berlinben. Ez a parádé már a német háborús szellem manifesztációja volt, amelyen Hitler kancellárán kívül megjelentek Mackensen marsall, Blomberg hadügyminiszter, Göring és Rander admirális is. Hitler a császári palota téren, ahol a parádé lezajlott, szemlét tartott a Reichswehr új egységei előtt.

A felvonulást ötven tábornokból álló tisztii csoport nyitotta meg, élén a volt trónörökösrel,

akit a nép óriási ünneplésben részesített. Egyidejűleg ünnepelték Berlinben a hősök emléknapját is, mely alkalomból az Opera előtti téren a nemzeti szocialista rohamcsapatok és a német aviatika egységei várták Hitler és kíséretét.

Az emlékünnepeken Blomberg tábornok mondott beszédet a porosz Operában, ahol kijelentette, hogy Németország megegyezést és békét akar minden néppel, az egyetlen jogok alapján és

a védkötelezettség bevezetése az ország biztonságának céljait szolgálja, minden revánzs-gondolat nélkül.

Az ünnepségen jelen volt Hitler is és a kormány többi tagjai. Később ugy Hitler, mint a kormány tagjai koszorút helyeztek el a hősök emlékszobrára.

Permanens minisztertanács Londonban

A német kormány lépése, amellyel meg lehetett szerüen elrendelte az általános hadkötelezettség bevezetését, Londonban talán még megdöbbentőbb hatást váltott ki, mint Párizsban. Ennek okát abban kereshetjük, hogy sir John Simon éppen a napokban készült Berlinbe, hogy ottan tárgyalásokat folytasson Hitlerrel a béke és a biztonság megszervezése ügyében. Ezenfelül inkább Anglia volt az, amely Franciaországgal szemben lehetségesnek látta a németekkel való megegyezést, amit most Hitler vakmerő lépése teljesen illuzióriússá tett.

Macdonald miniszterelnök, a német lépés hírére félbeszakította veekendjét, Londonba utazott s azonnal tárgyalásba kezdett sir John Simonnal, Edenel és Vansittard külügyi államtitkárral. A miniszterelnök telefonon tájékoztatta az eszmecsere eredményeiről és a beérkezett újabb jelentésekről a kormány vidéken tartózkodó tagjait is.

Délután újabb miniszteri tanácskozásra ültek össze Londonban Macdonald, Baldwin, Eden és Vansittard külügyi államtitkárok.

A permanens tanácskozásokon azonban még mindig nem sikerült dönteni arról, hogy a német lépés ügyét a Népszövetség elé viszik-e, vagy sem s hogy a történetek után John Simon elhúszkék-e Berlinbe, vagy sem.

Döntést csak abban az irányban hoztak, hogy Eden főpecsétör mindesetre elutazik Moszkvába és Varsóba. Miután a német elhatározás ellene mond, a február 3-iki deklarációnak, Simonnak újból meg kell vizsgálnia, hogy szükséges-e a német fővárosba való utazása.

Diplomáciai körök véleménye szerint ugyanis a versaillesi szerződés felmondásával a locarnoi egyezmény is megszűntnek tekinthető.

Diplomáciai körök azt is hangoztatják,

hogy az angol kormányban meg van a hajlandóság arra, hogy különbséget tegyen Simon berlini utazása között, amely Anglia és Németország magánügye és a versaillesi békeszerződés megsértése között, amely az összes aláírókat együttesen érdekli. A berlini angol követ megbízást fog kapni annak közlésére, hogy a történetek után az angol külügyminiszter személyes tárgyalásainak anyaga nagy mértékben korlátozódott és határozott választ kér arra nézve, vajjon Németország hajlandó-e részt venni egy kollektív biztonsági szerződésben.

A németek választól függ majd Simon berlini látogatása.

Egy esetleges elutasító német válasz mince bizonyos radikális változást fog előidézni London német politikájában.

A berlini angol követ Londonban

A Press Association értesülései szerint német részről fontos közléseket tettek sir Erik Phipps berlini angol nagykövet előtt a német általános védkötelezettség bevezetésének elrendelésével kapcsolatban. Hivatalosan úgy Hitler, mint Neurath báró azt hangoztatták az angol nagykövet előtt,

hogy a német lépésre a francia kormány az elhatározása miatt került sor, hogy a szolgálati időt a francia hadseregben felemlék. Közölték az angol nagykövettel azt is, hogy a német hadsereg létszáma félmillió lesz. A német kormány közlése után a berlini angol nagykövet azonnal elutazott Berlin-

A németországi általános hadkötelezettség elrendelése úgy az angol, mint a francia sajtóban óriási és ezáltal leplezetlen felháborodást váltott ki, amely ezt a lépést Simon berlini látogatása előtt nyílt provokálásnak tartja.

A Sunday Times szerint a berlini tárgyalások újabb elhalasztása elkerülhetetlen. A francia katonai javaslatok csak ürügyet, de nem okot szolgáltatnak a német kormány elhatározásához, amelyet már régóta terveznek.

E határozat következtében a német birodalomnak nagyobb tényleges állományú hadserege lesz, mint Franciaországnak. A kollektív biztonság ismét fenyegetve van. Az Observer szerint Németország gesztusa lehetetlenné tette az általános leszerelési egyezményt.

A francia sajtó felháborodása rendkívüli. A lapok a következő címekkel közlik a Németországban történteket: „A versaillesi békeszerződés klauzulái papírrongyokká váltak”, „A versaillesi szerződés nincs többé”, „Államcsiny Németországban”.

A Petit Parisien a népszövetségi tanács azonnali összehívását követeli s megállapítja, hogy a békeszerződés klauzuláinak felmondása egyoldalú intézkedés.

Az Excelsior szerint Franciaország és Olaszország között sürgős tárgyalások fognak megindulni és a légi egyezmény is hamarosan létrejön. Európa meg fog szervezkedni a német fenyegetésekkel szemben.

A Temps rámutat arra, hogy itt az alkalom a római tanácskozási egyezmény igénybevétele. A Journal des Debats és a Paris Soir sürgetik az angol-olasz-francia-belga légi védelmi és a keleti egyezmény megkötését.

Az amerikai sajtó orgánumai közül a Newyork Times ama nézetének ad kifejezést, hogy Németország lépése az egész emberiség megsértése. Csak kétféle magyarázatát lehet adni ennek a gesztusnak: vagy az európai békeelleni gyűlöletből fakadó fenyegetés, vagy a nemzeti szocialista rezsim gaz-

ból és vasárnap este Londonba érkezett, ahol a német kormány álláspontjáról azonnal jelentést tett Simon külügyminiszternek.

Francia jegyzék Londonban a német általános hadkötelezettség ügyében

A német kormány lépése, amellyel egyoldalúan helyezte hatályaon kívül a versaillesi békeszerződést, természetesen hatalmas konsternációt keltett Franciaországban. Laval külügyminiszter azonnal jegyzéket fogalmazott meg az angol kormányhoz, amelyet a tegnapi nap folyamán át is nyújtottak a Foreign Officeban. A jegyzék felhívja az angol kormányt arra, hogy a hatalmak Franciaországgal közösen készítsék elő azokat a tanácskozásiakat, amelyek a német lépéssel kapcsolatban a hatalmak részéről aktuálisakká váltak.

A tegnapi nap folyamán Laval sürgős kihallgatáson fogadta Campbell angol nagykövetet, akivel beható tárgyalásokat folytatott a német lépéssel kapcsolatban felmerült teendőkről. Párizsban ezeket a tanácskozásiakat a legnagyobb titoktartással kezelik, de azt bizonyosra veszik, hogy a németek lépése semmiesetre sem marad hivatalos válasz és tiltakozás nélkül. Politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy az ügyet a Népszövetség elé terjesztik.

Valószínű az is, hogy a francia és az angol kormányok közösen fognak eljárni.

A tegnapi nap folyamán Laval kihallgatáson fogadta a francia fővárosban tartózkodó Theunis belga miniszterelnököt is, akivel a gazdasági kérdéseken kívül a német védkötelezettség bevezetésének kérdését is megtárgyalta. Theunis miniszterelnök ezután egyórás megbeszélést folytatott Flandin miniszterelnökkel.

Párizsban általában az a vélemény alakult ki, hogy a történetek után sir John

Anglia jegyzéket intézett a német kormányhoz

dasági téren történt bukásának bevallása, amelynek az a célja, hogy kifelé vezesse le a belső csődöt.

A svájci lapok közül a Journal de Geneve szerint az angol Fehér Könyvre Hitler álláspontjával válaszolt. Ezek után valóban kérdéses, hogy John Simon elmelet-e Berlinbe és leülhet-e ahhoz a diplomáciai asztalhoz, amelyet a Führer gesztusa felborított.

Laval Moszkvába utazik

Németország megdöbbentő és felháborító lépése szinte drámai gyorsasággal segíti elő a francia-olasz közeledés és szövetség művelését. Most már csaknem bizonyosnak látszik, hogy

a keleti paktum a lehető legrövidebb időn belül meg fog valósulni.

Ennek egyik pozitív jele az is, hogy a párizsi szovjetkötet tegnap hivatalosan meghívta Laval külügyminisztert Moszkvába. Laval moszkvai látogatása Eden Moszkvából való visszatérése után fog megtörténni. Az Oeuvre szerint Laval moszkvai útján meg fogja kötni a francia-orosz-csehszlovák kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

London, március 18. (Rador) — Az alsóház mai ülésén Lansbury munkáspárti képviselő kérdést intézett a kormányhoz, mi az álláspontja a német kormány gesztusával kapcsolatban.

Simon külügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy a kormány megbizta Anglia berlini nagykövetét, hogy a tárgyalás jegyzéket nyújtson át a német kormányhoz. Természetesen nem közölheti a jegyzék tartalmát, míg azt a német külügyminiszter nem kapta kézhez.

Arra a kérdésre, vajjon a kormány ezt az ügyet a békeszerződés többi aláíróival is, így az Egyesült Államokkal

Simon és Eden berlini útját feltétlenül el kell halasztani. Genfben a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben éppen ezért számolnak azzal, hogy sir John Simon berlini útja elmaradjon, ami a nemzetközi helyzet kiéleződésének kétségtelen jele lesz.

A német védkötelezettség bevezetése ügyében a tegnapi nap folyamán Róma és Párizs között szintén állandó telefonkapcsolat volt. Bizonyosra veszik, hogy Olaszország is csatlakozni fog Franciaország és Anglia közös álláspontjához.

Francia hivatalos körökben az a vélemény alakult ki, hogy nyugodtan meg kell várni a londoni, párizsi és római kormány között megindult tárgyalások eredményét, amelyek még szombat este megkezdődött. A francia-olasz egyezmény, valamint a francia-angol megegyezés londoni perfektuálása óta a három állam szolidaritása egy pillanatig sem rendült meg. Laval és Flandin azonnal távirati utasításokat adtak római és londoni követeknek. Döntés a három állam magatartását illetőleg csak ezután várható.

Amerika megdöbbenése

Washingtoni jelentés szerint amerikai diplomáciai körökben a birodalom lépését a béke ügye ellen intézett igen súlyos csapásnak tekintik, amely a leszerelést teljesen lehetetlenné teszi. Nye, a fegyverkezési ügyben kiküldött amerikai vizsgálóbizottság elnöke kijelentette, hogy a német általános katonai kötelezettség a legszomorubb hírt, amit Amerika a háború óta Európából kapott. George, az amerikai parlament külügyi bizottságának tagja szerint

Németország akciója az európai béke fenyegetését jelenti

s a konfliktus elkerülhetetlen lesz, ha nem találunk megfelelő eszközt Németország háborús készülődéseinek megakadályozására.

is meg akarja tárgyalni, Simon kijelenti, hogy ezt a kérdést most tanulmányozzák.

London, március 18. A Daily Telegraph azt adja hírül, hogy Simon külügyminiszter, a berlini angol nagykövettel megfogalmazta a jegyzéket, amit a nagykövet át fog adni a német kormányhoz. A jegyzék megállapítja, hogy teljes egyetértés áll fenn Anglia és Franciaország között arra vonatkozólag, mennyire lehetne felemelni a német hadsereg létszámát. Ez a szám nem haladhatja meg a 300.000 embert. Újabb londoni jelentés szerint a katonai szolgálat kötelező bevezetése Németországban ma reggel fokozott esést idézett elő a német értékpapirokban. Az 1924. évi német kölcsön 72-ről 69-re esett, míg más papírok 7 százalékos esést mutatnak.

Párizs, március 18. (Rador) — Legújabb római jelentés szerint az olasz kormány osztja a francia kormány álláspontját a német gesztus következményeit illetően. Az olasz kormány helyesli, ha a 3 nagyhatalom együttes demansót intéz Németországhoz.

London, március 18. (Rador) — Anglia berlini nagykövete ma átnyújtotta Neurath külügyminiszternek kormányának jegyzékét a versaillesi békeszerződés katonai záradékainak felmondása miatt. A jegyzéket ma közölték Franciaország, londoni nagyköveteivel is.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa postala plătite in sum. No. 224715/928.
10. Telefon: 9-77
Havonta 110, no
evre 600, egész
félre 12, egész
dócsák díjazás
KELET az erd
sóság egyetlen
cikkeknek átány
rás megjelölés

Egy elfelejtett

Az egyik román zika a következő: „Engem mindig a román népek a demokrácia ellen és felhívást is és bánati tesítők ki a szájkor kezdenek, hogy h között demokráci nek magyar grófnák öket abban, elvették volna az természetes tehets fejleszessék. Es egész erdélyi és sötét nyomorban amelyben élünk, szociális védelem

Hogy mi itt a vagyunk Nagyron csakis a nyugati jük és azoknak, nekünk, akik a beanünk, ahonn demokráciát, am nem fel kell azt sítésére és társad sára.

Allítom, hogy a rált nyugat fejlőd nek köszönhető.

Allítom, hogy a zeti arandatók, a mezőn nyertek ki román nemzetnek a demokratikus á rák rezsim alatt e tudtak verni, vált lassan, szorgalom nyok minden ely el odág, hogy 192 aiktottak meg t ünket idehozott é mokratikus alapok zökkel támadhat f man nép megerős

Ezt a demokráci mondta el valaki zó a mai hangulat szédei forognak kö vereti hiánylatkoz megteremtését ne a demokrácia esz gyarazza.

Es ez a valaki Vaidának három é vel együtt vivta m ért és aki most v legyenesura mász legdühösebb átkok dőtárs által magas

A mandzsut

Harminc esztend riában. Ma sincesen ban koncentrációma gi aenekül.

Ezek a zsidók u ipar és kereskede szág kulturális és bozzájárultak.

Eddig nem is dolgai után jártak lis magatartást iránt. Békességre naiakkal és japán

Két év óta azo nak az orosz lakos sebben: a fehérora lapok tele vannak vérvádmesékekkel és sokkal.

Sőt, a vérvádm gyanánt — nemré és megölték a chs citásának egyetlen

S ami különös japán protektorát Pedig a japánol Már csak azért zsidókérdést.

Valahogy a rég tet a mandzsuri